

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství

Katedra profesního a personálního rozvoje

Analýza vzdělávacích a profesních drah v rámci jednoho povolání

Bakalářská práce

Autor práce: Eliška Kurejová

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Votava, Ph.D.

© 2014 ČZU v Praze

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma:

Analýza vzdělávacích a profesních drah v rámci jednoho povolání.

vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Jsem si vědoma, že moje bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě univerzitní databázi a bude veřejně přístupná k nahlédnutí.

Jsem si vědoma, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

.....

Eliška Kurejová

V.....dne.....

PODĚKOVÁNÍ

Velice děkuji vedoucímu práce panu **Mgr. Jiřímu Votavovi, Ph.D.** za odborné vedení, poskytování konzultací, cenných informací a rad.

Moje poděkování patří také mé rodině za morální podporu a pomoc, kterou mi poskytla během celého studia a při zpracování této bakalářské práce.

ABSTRAKT

Bakalářská práce pojednává o vývoji kadeřnické profese. Zabývá se rozvojem povolání od 30.let 20.století. Rozebírá problematiku z pohledu historie oboru, až do současnosti. Věnuje se jednotlivým profesním celkům a pohledu na vývoj profese ze strany odborníků. Cílem této práce je zhodnotit vývoj kadeřnické profese, zachytit její posun a na základě zjištěných skutečností navrhnout změny pro vzdělávání v tomto oboru.

V teoretické části jsou rozpracované jednotlivé profesní celky a jejich vývoj. Teoretická část byla zpracována na základě studia odborné literatury, porovnáním a rozbořením jednotlivých děl odborníků. Je zde poukázáno na odborné činnosti a jejich podrobné zpracování. Věnuje se jednotlivě každému základnímu profesnímu úkonu a jeho posunu.

Praktická část se zaměřuje na rozhovory s odborníky a vývoji, kterým profese prošla z jejich pohledu. Dále je zde zachycen profesní rozvoj jednotlivých respondentů a průběh jejich profesního života. Tato část práce je rozpracována formou řízených rozhovorů a dalším zpracováním pomocí otevřeného kódování.

Závěr této práce poukazuje na posun profese. Je zde kladen zřetel na změnu ve vzdělávacím procesu. Výuku je nutné rozšířit a doplnit o nové způsoby prodlužování vlasů, módní střihy a další moderní úkony.

ABSTRACT

This bachelor's work deals with evolution of a hairdresser profession. It concerns the development of the trade from the 30's of 20th century. It examines the problem in historic view of the profession right up to times present. It tends to each individual unit of the profession and also views the evolution of it from the expert's sight. The goal of this work is to evaluate the evolution of hairdresser profession, to catch it's progress and suggest changes in this field's education based on the facts discovered herein.

In the theoretical part the profession units stand examined. The theoretical part was put together based on the study of the field's specific technical literature, by

comparison and analysis of each experts' works. The specific activities and their detailed examination are also noted here. It deals with each individual basic operation of the profession and its progress.

The practical part aims on interviews with experts and on progress that the profession went through from their perspective. Moving on there's also a glimpse on career advancement of the individual respondents and the span of their professional life. The method of this part of work being controlled dialogues and the following evaluation by open coding.

In conclusion this work hints the profession's progress. The change in the education process is highly valued here. It is necessary to expand the education with new ways of prolonging hair, fashion cuts and other modern ways.

KLÍČOVÁ SLOVA

Rozvoj, profese, kadeřnictví, profesní dráha, vývoj povolání, posun oboru, rozhovor

Keywords

Progress, profession, hairdressing, career advancement, evolution of profession, field shift, interview

OBSAH

1	Úvod.....	12
2	Cíle a metodika práce	13
3	Teoretická východiska	14
3.1	Postavení ve společnosti.....	14
3.2	Technologie – rozbor úkonů	15
3.2.1	Denní péče o vlasy	15
3.2.2	Vodová ondulace	17
3.2.3	Holení.....	19
3.2.4	Ondulace železem	20
3.2.5	Preparace vlasů (trvalá ondulace)	22
3.2.6	Ožehování vlasů.....	23
3.2.7	Barvení.....	23
3.2.8	Odbarvování.....	25
3.2.9	Regenerace.....	26
3.2.10	Styling	28
3.2.11	Úprava vousů	29
3.2.12	Vlásenkářství	30
3.2.13	Vývoj vyjadřování	32
3.3	Stříhy a stříhání.....	32
4	Praktická část práce	40
4.1	Výběr respondentů.....	40
4.2	Výzkumná témata	41
4.3	Rozhovory	42

4.3.1	Číslo 1 - Jan V.....	42
4.3.2	Číslo 2 - Michaela T.....	44
4.3.3	Číslo 3 - Šárka F.....	45
4.3.4	Číslo 4 - Lenka J.	47
4.3.5	Číslo 5 - Jana K.....	49
4.3.6	Číslo 6 - Kateřina K.	51
5	Zhodnocení výsledků.....	52
6	Závěr.....	53
7	Seznam použitých zdrojů.....	55
7.1	Zdroje použitých obrázků.....	56
8	Přílohy.....	57

1 Úvod

Předmětem této bakalářské práce je analýza profesních a vzdělávacích drah kadeřnického oboru.

Kadeřnický obor se neustále vyvíjí. Historie tohoto povolání sahá až do období 5 000 let př. n. l. a je podrobně zmapována. Hlavním cílem práce je popsat vzdělávací dráhy a pomocí nich lépe pochopit, jak probíhal vývoj v profesi a v odborném vzdělávání v rámci tohoto oboru. Součástí této práce je označit vývoj tohoto povolání od meziválečného období až po současnost na základě studia odborné literatury a rozhovorů s odborníky.

Dále je tato práce zaměřena na rozbor jednotlivých kadeřnických úkonů a jejich posun od 30. let 20. stol. Snahou této práce je ucelený pohled na kadeřnickou profesi a její vývoj, zejména za posledních téměř osmdesát let. Na základě výsledků jsou navrženy změny ve vzdělávacích plánech odborných škol, které by vedly k lepšímu a efektivnějšímu způsobu vzdělávání žáků, kteří si tuto profesi zvolili.

2 Cíle a metodika práce

Bakalářská práce je konceptuálně rozčleněna na dva hlavní úseky. V prvním úseku jsou rozebrány jednotlivě nejdůležitější strategické profesní úkony, jejich význam a vývoj. Poznatky byly čerpány z nastudované literatury a učebnic oboru, studiem odborné literatury, dobovými snímky. Autorka se primárně nezaměřuje na citování jiných autorů, ale snaží se využít všech vědomostí načerpaných z odborných periodik a jejich studia, následně je projevuje v textu vlastní interpretací. Druhá část zachycuje pohled odborníků různých věkových skupin na profesi, pracovní realitu profesionála a vývoj z pohledu odborného personálu. Hlavní metodou byly řízené rozhovory se specialisty a odborníky.

Závěrem této práce je shrnutí poznatků z teoretické části s výsledky řízených rozhovorů specialistů.

Bakalářská práce podává ucelený pohled na vývoj oboru a to kontinuálně za posledních osmdesát let.

Přínos práce je v podchycení změn oboru a následné navázání na změny ve vzdělávacích plánech, které by byly přínosné pro odborné školy.

3 Teoretická východiska

Tato část práce se věnuje podrobné analýze vývoje profese, jednotlivých stěžejních úkonů při poskytování kadeřnických služeb. Je zde zmapováno, jak se jednotlivé úkony postupem času měnily a rozvíjely.

Součástí je i popis vývoje jednotlivých etap kadeřnických služeb v minulých desetiletích. Jsou zde zaznamenány proměny účesů a požadavků módy a klientely, rozdílné úpravy vlasové tvorby.

3.1 Postavení ve společnosti

Vývoj profese i účesů se koncem 30. let výrazně mění. Příčinou je odchod většiny mužské populace za nucenými pracemi nebo na válečnou frontu. Ženy zastávají práci mužů a mění se profese i úkony, které zákaznice požadují. Významnou změnou jsou kratší střihy u dámské populace. V kadeřnických provozovnách je umístěn větší počet žen, než tomu bylo v minulosti. Ve válečném období se na profesi odráží finanční nedostatky, jak ze strany zákazníků, tak i ze strany zásobování a materiálu. Po skončení 2. světové války se profese dostává do původních kolejí. Salóny jsou na výborné úrovni, klientela široká. Profese kadeřníka je váženou společenskou funkcí a těší se úctě. Kadeřník je odborník, specialista a má prestižní postavení.

Události v únoru 1948 znamenaly pro Československo nastolení totalitní moci Komunistické strany Československa, respektive jejího vedení. Proběhlo po nich rozsáhlé čistkave státním aparátu, hospodářství, společenských organizacích, vědě, kultuře i školství. Sociálně demokratická strana byla v červnu 1948 přímo sloučena s KSČ, další politické strany Národní fronty sice nezanikly, ale byly zbaveny vlivu i většiny členstva a do jejich čela byli postaveni funkcionáři ochotní naprosto se podřídit KSČ. Podobný osud čekal i masové společenské organizace, spolky a různé stavovské organizace. Zčásti byly zrušeny, zčásti „očistěny“, sloučeny a přeměněny na „převodové páky“ komunistické moci. To se velkou měrou odrazilo i na kadeřnické profesi, která přestala být svobodným povoláním. Jednotlivé provozovny byly sloučeny pod velký celek „Poslužná činnost holičsko - vlásenkářská“. Péče o zevnějšek byla podle KSČ buržoazním přežitkem. Celá profese byla řízena centrálně z Prahy. Kadeřnická profese

pod těmito událostmi upadá. Díky nastolenému režimu se vnímání profese ze strany společnosti zhoršuje. Centrální řízení kadeřníků hubí talenty a dává prostor méně zdatným jedincům. Vývoj profese se řídí příkazy, které pocházejí ze Sovětského svazu. Kadeřníci se potýkají s nedostatkem odborného vybavení a nekvalitním materiálem. Počet provozoven byl postupně silně redukován. Oproti současnosti byly zřizovány větší provozovny s více kadeřníky. Ze strany obyvatelstva, byly kadeřnické služby méně vyhledávány. Návštěva kadeřníka byla pro běžnou společnost luxusní záležitostí, kterou zákaznice vyhledávaly k výjimečným příležitostem.

Po pádu komunistického režimu v roce 1989 se stává kadeřník opět svobodným povoláním. Vznikají nové salóny. Velké změny nastávají s přísunem technologií a materiálu ze západního světa. Kadeřnické provozovny nastolují spolupráci se západními výrobci, přejímají nové technologie ve střížích, úpravě účesů i fungování provozoven. V současnosti je profese na vysoké úrovni. Bohužel o výkon profese je široký zájem a je velké množství kadeřníků a nabídka převyšuje poptávku. To má za následek nízké ceny a obtížné prosazení na profesionální úrovni.

3.2 Technologie – rozbor úkonů

V období od počátku třicátých let dvacátého stol. se obor soustřeďuje především na úpravu dámských vlasů a pro nás také zajímavou úpravu pánských vousů.

3.2.1 Denní péče o vlasy

Již od prvopočátku lidstva jsou vlasy ozdobou ženy. Je tedy nutné se o ně denně starat. K denní péči o vlasy tedy se připojují úkony jako je česání a kartáčování.

Česání a kartáčování

Z let třicátých až po současnost nastal největší posun v materiálech, ze kterých se hřebeny a kartáče vyrábějí. V meziválečném období jsou nástroje zhotovené z přírodních materiálů, jako je želvovina, kostěné materiály, kartáče z přírodních štětín. Od šedesátých let jsou kadeřnické nástroje vyráběny ze syntetických materiálů. V dobách komunismu byla obtížná dostupnost k speciálním nástrojům. Kadeřnice byly nuceny obstarávat hřebeny a kartáče zvláště kulaté a speciální nejrůznějšími způsoby

např. z kominických štětek aj. V současnosti jsou k dispozici hřebeny z kvalitního plastu, kartáče z kančích štětín, kulaté i jehlové kartáče z nejrůznějších materiálů a nejrůznějších tvarů. Pracovní postupy jsou však osvědčené a zůstaly téměř stejné. Podle Polívka a kol.(2010, s.45)

Mytí vlasů

Krása zdravých vlasů by nevynikla, pokud by nebyly čisté. K očištění vlasů nám slouží šampony.

Mýdlový šampon

Mýdlový šampon měl podobu prášku, roztoku nebo gelu. Měl vynikající odmašťovací vlastnosti, ale bohužel se ve tvrdé vodě, která je v naší republice většinová, srážel a zanechával na vlasech našedlý film. Vlasy vypadaly nezdravě a matně.

Nemýdlové šampony

Jsou v dnešní době nerozšířenější formou šamponů. Základ tvoří syntetické detergenty, které jsou dobře rozpustné i ve tvrdé vodě. Tyto šampony dobře myjí a mají výbornou pěnivost. Každý výrobce má pestrou škálu těchto produktů pro nejrůznější druhy vlasů. Forma bývá v podobě husté tekutiny.

Suché šampony

Jsou prachové substance, které výtečně pohlcují mastnotu, ale nezbavují hlavu nečistot. Nelze jimi nahradit mytí pomocí vody, ale jsou vhodné k rychlému odmaštění. Jejich nevýhodou je, že u tmavých vlasů, bývá zbytek prášku znatelný, což působí neesteticky.

Vlasové petroly

Byly v minulosti látky, které se také používaly k odmaštění vlasů. Jejich výpary byly jedovaté a samy o sobě to byly hořlaviny. Při jejich špatné manipulaci mohly být vlasy i pokožka poškozeny, a proto se od jejich používání upustilo. Podle Peterky a kol. (2004, s. 45)

Vývoj

Z let třicátých až do let osmdesátých se nejčastěji používalo k mytí vlasů hlavně mýdlových šamponů. Následuje pozvolný nástup šamponů nemýdlových. Po Sametové

revoluci r.1989 se na náš trh prosazují nové a rozmanité nemýdlové šampony všech druhů a značek. Závisí na kvalitě, barvě a názoru zákazníka, druhů je pestrá škála.

Zvláštní pozornosti se dostává suchým šamponům. Tato léty prověřená možnost odmaštění vlasů upadla téměř v zapomnění. V posledních pěti letech výrobci upírají svoji pozornost i k této možnosti odmaštění a nabízí zákazníkům tyto šampony i v aerosolové podobě.

„Průměrná frekvence mytí je jednou za deset dní.“ Podle Michlička a kol. (1973, s.36)

Ani toto tvrzení by v dnešní době neobstálo. Díky změnám životního tempa a prostředí dochází k rychlejšímu znečištění vlasů. Nečistot je v ovzduší více, úprava vlasů je náročnější a díky chemickým zásahům jsou vlasy i více narušeny a potřebují naší péči. V současnosti si většina lidí myje vlasy minimálně 2x týdně, ale není výjimkou, že každý den. Ani každodenní mytí ale neznamená pro vlasy a pokožky nic prospěšného, ba naopak. Pokožka se hodně mastí a vlasy jsou častým mytím přetížené.

3.2.2 Vodová ondulace

Tato technika dočasného tvarování vlasů je dodnes nejpoužívanější. Pod tento název spadá: foukaná, kroužkování, pokládání vlna, natáčení na natáčky.

Definice vodové ondulace

Princip spočívá v tom, že mokrý vlas má strukturu keratinu ve formě α , namočením se mění keratin na formu β . Mokrý vlas se dá dobře tvarovat. V tomto stavu vlasu vnutíme námi požadovaný tvar (např. pomocí natáčky, kroužku, hřebene) v tomto tvaru jej usušíme a vlas si do dalšího namočení tvar ponechá. Touto technikou při správném dodržení technologického postupu se vlas ničí minimálně. Podle Polívky a kol. (1995, s. 53)

Foukaná

Jedná se o v současnosti nejpoužívanější techniku dočasného tvarování vlasů. Mokrý vlasy vysušíme pomocí ručního fénu a kartáče, hřebene či jiné pomůcky do stanoveného tvaru. Tato technika postupně téměř vytlačila ostatní formy vodové ondulace. Její popularita sílí v posledních padesáti letech až do současnosti, kdy je na vrcholu.

Natáčení na natáčky

V současnosti je tento způsob dočasného tvarování vlasů v pozadí. Vyžadují jej hlavně starší zákaznice, nebo se používá jako podklad pro tvorbu večerních a společenských účesů. Mokrý vlasy se natáčí na umělohmotné nebo kovové natáčky a připevní se k hlavě pinetkou. Vlasy musí být přesně rozděleny a dobře vyčesány. Kadeřník musí mít přesnou představu o budoucím účesu a dle toho volí velikost natáček a jejich umístění. Vysoušení se nejčastěji provádí pod sušící helmou, vlasy se překrývají speciální sítkou, která je chrání před vtažením do přístroje a deformací účesu.

Kroužkování

Lze použít samostatně na všechny vlasy, ale zejména se využívá u natáček při tvarování kontur před uchem či na kontuře krku. Kroužek lze utvořit dvěma způsoby:

- 1) obtáčením pramínku vlasů okolo ukazováčku,
- 2) stáčením pramínku vlasů palci a ukazováčky obou rukou až k hlavě.

V obou případech kroužek připevníme k základně pomocí pinetky. Sušení je stejné jako u natáček.

Pokládaná vlna

Pokládaná vlna se vytváří pomocí ukazováčku a prostředníčku levé ruky a hřebene, který je v ruce pravé. Nejčastěji se vytvoří na jedné straně pěšinka, od které se tvoří první hrana vlny nebo lze provádět pokládanou vlnu bez pěšinky. Princip tvoření vlny spočívá v pevném položení prostředníčku na vyčesané mokré vlasy, hřeben načese vodorovným pohybem vlasy k prostředníčku a tím se vytvoří hrana, ukazováček ji pevně sevře a hřeben opatrně načese další tvar vlny. Hotová vlna se pak zafixuje pinetkami nebo speciálními skřipci či hřebínky a vysouší jako natáčky. Podle Polívky a kol. (1995, s. 64)

Vývoj

V letech třicátých a čtyřicátých byla ve velké oblibě právě pokládaná vlna. V následujících letech vítězily na kadeřnickém jevišti natáčky v kombinaci s kroužky, to trvalo až do 90. let, kdy přebírá opratě úpravy fén a foukaná. Tento způsob úpravy je stále nejpoužívanější nicméně natáčení na natáčky i kroužkování se stále v salonech

vykonávají a nově přichází opět do módy hlavně na molech návrhářů a u večerní tvorby pokládaná vlna a její charizmatičtý tvar.

Vývojem prošly i natáčky jako takové. Současnost nabízí papiloty, natáčky bez nutnosti pinetkování (tzv. suchý zip), zjednodušené natáčky z moderních materiálů a tvarů. Současnost hledí na zjednodušení práce a zefektivnění vln. Podle Michličky a kol.(1973, s.71)

3.2.3 Holení

Tento úkon je neustále součástí zkoušek, které se vykonávají každé pololetí ve většině učilišť v naší republice. Jde o ovládnutí a nácvik zručnosti pro práci a manipulaci s břitvou. I kdyby kadeřnice ve své profesionální praxi nikdy neholila, zajisté břitvu bude používat k seřezávání vlasů nebo zaholení zástříhu, a proto je nutné tento nástroj dokonale ovládat. I když se v praxi břitva téměř nepoužívá, cílem a smyslem výuky je praxe s tímto nástrojem.

Břitva klasická

Na počátku třicátých let až do let osmdesátých je klasická břitva nutnou výbavou kadeřníka. Břítvy měly různý průměr a byly vyráběny z nejkvalitnějších ocelí. Pro ostření se používaly hlavně kameny a obtahovače břitvy. Kameny byly belgický, vodový a umělý. Obtahovače byly buď visací řemen, nebo oboustranný ostříč. Kameny se používaly hlavně u většího narušení břitvy a řemeny byly ke každodennímu ostření.

Břítvy se dělily na tři hlavní skupiny: dutá, polodutá a patentka. Každá měla specifický výbrus a hodila se pro jiný typ vousů.

Břitva žiletková

V současnosti se používá žiletková břitva. Vnitřek – želízko je tvořeno z ocelového výlisku, do kterého se vkládá polovina žiletky. Střenka bývá často z umělé hmoty. Tvar je zachovaný podle klasické břitvy. Tato moderní břitva se mnohem snadněji udržuje. Na každého zákazníka použijeme nové čisté žiletky. Tím eliminujeme možnost přenosu nemocí. Po použití nemusíme ostřit a obtahovat, což zjednodušuje a urychluje práci. Podle Polívky a kol. (1995, s.35)

Vývoj

Před každým holením musí kadeřník provést diagnózu pokožky a vousy změkčit. K tomu se používá napářka nebo pění pomocí štětce a holicího mýdla. Moderním hitem pro měkčení vousů jsou aerosolové pěny a gely. Tyto prostředky vousy pouze změkčí a usnadňují klouzání břitvy po pokožce, zatímco klasické pění nebo napářka pokožku řádně prokrví, vous nabobtná a vzpřímí se. Důležité je i vypínání, které umožňuje setnutí vousu co nejnižší u pokožky. Proto je oholení s touto, pro někoho příliš náročnou, přípravou vousů a pokožky mnohem příjemnější a trvanlivější než s aerosolem.

Postup holení jak břitvou klasickou, tak moderní se zásadně nezměnil. Jsou jen nepatrné odchylky v postupu, ale základ zůstal stabilní. Stejně zůstávají i postupy vypínání.

Nejnovějším hitem luxusních salónů v České republice je nabídka napářky a oholení břitvou. Tento moderní trend lze označit jako velký návrat holení a znovuoživení holičské profese. Podle Polívka a kol.(1995, s.39)

3.2.4 Ondulace železem

Ondulace železem jako taková patří do dob minulých. V tomto směru lze najít mnoho změn, které tento úkon prodělal.

Podle Michličky (1973, s. 48) světlo světa spatřila tato ondulace roku 1872 a jejím tvůrcem je Racul Marcel, francouzský kadeřník a vlásenkář, kterého inspirovaly přírodní vlny jeho matky. Pomocí nahřívání železa dokázal tyto vlny dokonale napodobit. Tuto techniku zdokonalil kadeřník Perrin. Ve 30. letech 20. století je tato technika kadeření vlasů stále v oblibě. Pro tvorbu vln se používají železa různých tvarů a průměrů. Ta jsou nahřívána na plynových, lihových nebo elektrických vařičích. Způsoby, kterými se tvaruje vlna, jsou tři základní. Od špiček, od kořínek a pro-ondulování.

Proondulování je nejnáročnější způsob tvoření vln. Železo pracuje s celým pásem vlasů.

„Hřeben, který držíme v levé ruce, načísne partii vlasů asi 6 cm širokou a pročísneme do hloubky 3cm a mírně vlasy nadzdvihne. Do tohoto prostoru vsune pravá ruka

správně ohřáté železo, žlábkem od sebe. Při zasunutí železo přivírá, nepatrným tahem vpravo vlasy sevře, pokud to délka vlasů dovolí, mírně pootočí směrem od sebe. V krátkém okamžiku vrací železo do původní nasazovací polohy. Dole pravá ruka pootevře železo, vymění hrany žlábků v hraně vlny, pootočí železo žlábkem dolů do opačného směru a uzavře železo. Hřeben v levé ruce, který byl při nasazení u železa, se tím otočením vzdálí o tři centimetry, navede vlasy mírně doprava a pokrčí je směrem k železu. Tím vytvoří prohloubení a naznačení umístění druhé hrany. Pravá ruka povolí sevření železa a otáčí ho pomalu žlábkem do opačného směru. Současně slabým posunem železa doleva prožehlí hřebenem nastavené prohloubení a skončí u hřebenem naznačené druhé hrany.“Podle Polívky a kol.(1995, s. 48)

Ondulace železem se používala i u pánských účesů k dotvarování účesu.

Kulma

Je moderní obdobou ondulačního železa. Práce je v mnohém podobná, ale v současnosti výrazně usnadněna. Nahřívání je zabezpečeno elektrickým proudem a hlídáno termostatem. Kadeřnice se tedy může soustředit pouze na tvorbu vln.

Žehličky a krepovačky

Ve velké míře se tato moderní ondulační železa prosazují zhruba od roku 1995. Snadno a rychle umožňují narovnávat vlasy v případě žehliček, nebo jejich zvlnění u krepovaček. Pravidelné téměř strojové vlny tvořené krepovačkou jsou nepříliš přirozené a je nutné vhodně zvolit jejich umístění. Pro ochranu vlasů před nadměrným teplem slouží speciální ochranné přípravky. Správnou teplotu nástroje zabezpečuje termostát. Práce je snadná i pro laickou veřejnost. Podle Polívky a kol.(2010, s. 76)

Vývoj

Vzhledem k náročnosti a postupem moderní techniky ustupuje ondulace železem v šedesátých letech do pozadí. V současné době lze těchto metod práce využít při práci s kulmou a částečně i s krepovačkou. Ovládání je snazší, nahřívání a správnou teplotu hlídá termostát a hrozí minimální popálení pokožky. V současnosti jsou vyvíjeny v nejrůznějších tvarech a z materiálů, které jsou šetrné k vlasům.

3.2.5 Preparace vlasů (trvalá ondulace)

Bohatství kadeřníka se zakládá na vytváření něčeho, po čem zákaznice touží. Snad hříčkou bohů má právě proto zákaznice s tmavými vlasy nesmírnou touhu být světlavá a zákaznice s rovnými vlasy touhu po kudrlinách a vlnkách. Díky tomu je kadeřník řemeslo, které bude vždy mít svoji obživu. Jedná se o proces fyzicko-chemikální. Fyzikální stránku nám při preparaci zastupují teplo, tlak, tah a tvar natáčky a chemická stránka je zastoupena chemikáliemi, kterými můstky ve vlasu cíleně rozpojeme a v novém tvaru spojujeme zpět.

Termická preparace

„Průběh preparace začíná v okamžiku, kdy se vlas namočený preparačním roztokem a pevně natočený na natáčky počne zahřívat topným tělesem, povolením solných vazeb nastává účinné uvolnění ve vlasové skladbě a vnitřní vlasové složení se mění podle pevnosti natočení na natáčku.“ Podle Michličky a kol.(1973, s. 36)

Tato preparace byla jednou z prvních. Kadeřník měl velkou zodpovědnost a musel být opravdovým mistrem svého oboru, aby vlasy správně napreparoval a nepoškodil vlas, ani pokožku. Do topných těles proudilo 24 voltů ze sítě přepínaných na 16V. Tato tělesa se přikládala přímo k hlavě na natáčky. U této preparace se používaly rozličné podložky, flanelové obklady a obaly z voskového papíru. Ke kovovým natáčkám přidržel ochranné vrstvy kovový chránič. Kovová jehlice a klíček sloužily k upravení a utažení pramene ke svorkám. Preparační roztok dosahovat pH 12.

Vlažná preparace

Tento druh preparace je mezičlánkem termické a studené trvalé. Zde již nedocházelo k vysokému zahřívání natáček, ale vlasy se pouze zapařovaly na 60 °C. Postup je jednodušší a méně riskantní, nicméně je brzy nahrazen jednodušším trvalením vlasů.

Studená – chemická preparace

Při této preparaci se využívá pouze biologického tepla, které produkuje pokožka. Vlasy se lehce umyjí a natočí na nekovové natáčky z plastu nebo dřeva. Chemický úkon má dva hlavní procesy. První je prostřednictvím preparačního roztoku, který nám otevře vazby iontové a disulfidové. Především to je amoniak, který rozpojí iontové vazby a

kyselina thioglykolová nebo thiomléčná. Poté je roztok z natáček důsledně opláchnut vodou a na natáčky je nanášen roztok ustalovací, který můstky spojuje v novém tvaru. O tento proces se stará kyselina citrónová, jablečná či vinná, které spojují iontové můstky a peroxid vodíku spojí můstky disulfidové. PH při tomto úkonu je v rozmezí 9 – 9,2. Podle Peterka a kol.(2004, s.56)

Vývoj

Předchůdcem preparace vlasů je ondulace železem. V roce 1906 přichází se svojí novinkou kadeřník Nessler. Jde o první způsob preparování vlasů. Tehdejšími kadeřníky však připadá tento postup zdoluhavý, a proto dochází k rozkvětu až po roce 1924, kdy v Karlových Varech přichází kadeřník Josef Mayer s vylepšením Nesslerovy techniky. Ve třicátých letech je známa pouze termická preparace, některé salony neprošly ani vlivem vlažné a rovnou navazují studenou preparací. Ta přichází do provozu v letech osmdesátých a pouze s menšími vylepšeními zůstává v kadeřnictvích dodnes. Podle Peterka a kol. (2004, s.52)

3.2.6 Ožehování vlasů

Ožehováním se opalují koncečky vlasů plamenem nebo rozežhřátým kovem. Výsledkem mělo být zatmelení roztřepeného koncečku vlasů a zabránění jeho dalšímu třepení. Bohužel ožehnuté zatmelené koncečky se rychle česáním z vlasů odstranily a účinek nebyl téměř žádný. Při neopatrném provádění mohlo dojít rychlému sežehnutí i ostatních vlasů. Díky tomu se od ožehování ustoupilo a dnes se již neprovádí. Podle Titze a kol. (1904, s 43)

3.2.7 Barvení

Krátkodobé

Krátkodobá barviva obalí vlas lehce na povrchu a jedním omytím se z vlasu odstraní. Jsou to laky na vlasy, které obsahují pigment, barevná pěnová tužidla, pastely, jednorázové šampony, řasenky aj.

Střednědobé

Do této kategorie spadá hlavně oxidační přeliv a dlouhodobé šampony. To jsou také oxidační přelivy, které obsahují šamponovou složku a využívají při fixaci smáčivého účinku šamponu, ale podstata obou těchto produktů je stejná. Pronikají do svrchních struktur vlasu, kde se lehce váží a postupně se vymývají.

Dlouhodobé

Kovová barviva

Tato barviva využívala soli kovů, ze kterých byla tvořena. Nanášela se na umyté vlhké vlasy a za působení tepla a vzduchu nebo pomocí speciálních vyvíječů se vybarvovala. Vytvářela na povrchu vlasu pevnou barevnou clonu. Postupem času ale vlasy získávaly nepřírozený matně kovový odlesk. Až na soli stříbra byla tato barviva jedovatá, proto se dnes od jejich používání upustilo. Podle Peterky a kol. (2004, s. 90)

Henna

Je přírodní barvivo z rostliny *Lawsonia inermis*. Má formu zeleného prášku, který se smíchá s teplou vodou a tím vznikne kašovitá hmota, která se nanáší na umyté mokré vlasy. Čím teplejší je voda, kterou hennu mícháme a delší čas, který působí henna na vlasy, tím intenzivnější je výsledný odstín. Nevýhodou henny je právě to, že předem nemůžeme přesně stanovit výsledný odstín a i po smytí z vlasů ještě několik hodin probíhá dovybarvování, po kterém je výsledný odstín ustálen na vlasech. Toto barvivo má nízkou barevnou škálu. Pro rozšíření barvené palety se přidává k henně modré přírodní barvivo Indigo z rostliny *Indigofera*. Podstata této barvy spočívá ve vytvoření pevného obalu na povrchu vlasů. I pro tuto vlastnost se uvádí, že má regenerační účinky. Ty ale spočívají v tom, že je vlas obalen pevnou vrstvou henny a tím více chráněn. Díky tomuto obalu ale vlas nedýchá a nepřijímá vlhkost ze vzduchu, čímž se regenerační účinky tohoto barviva eliminují.

Oxidační barvy

V dnešní době nejpoužívanější a nejrozšířenější způsob trvalé změny barvy vlasů. Ke změně barvy musí amoniak otevřít vlas. Díky tomu celá barvicí směs pronikne do vlasu. Zde působí amoniak a peroxid vodíku, vytvoří se atomární kyslík, který působí na syntetický pigment, který se zvětší a pevně obalí melaninová zrna v kortexu. Toto je

velice zjednodušený princip fungování oxidačních barev. V dnešní době jsou vzorníky naplněny nejrůznějšími barvami v různých odstínech, tónech a podtónech. Každý výrobce má barevnou škálu v přírodním odstínu, zpravidla seřazenou od nejtmaší po nejsvětější nebo obráceně. Označení je číselné, výjimečně písmenné. Do těchto základních barev jsou přidávány pigmenty různých barev tzv. korektory. Díky nim jsou barvy v přírodní škále rozšířeny do měděných, červených, fialových, popelavých, zlatavých a jiných odstínů. Podle Peterka a kol. (2004, s. 91)

Vývoj

U barev krátkodobých má největší oblibu v minulosti pastel. Tímto barvivem si zvýrazňovaly účesy dámy v 70. letech. Moderní doba v posledních třiceti letech přináší barevné laky na vlasy, pěnová tužidla, řasenky aj. Střednědobé barvy jsou spojeny s vývojem oxidačních barev, tedy jsou na trhu zhruba také 30 let.

Nejstarší dlouhodobou barvou je Henna. Toto barvivo se užívá již od dob před Kristem. Protože má velmi malou barevnou škálu, vždy existovaly snahy o vývoj dalších dlouhodobých barev. Kovová barviva se používala v minulosti. Pro svoji jedovatost jsou vytlačena oxidačními barvivy. Ta jsou díky jednoduché manipulaci, široké barevné škále a rychlosti, se kterou fungují, nejpoužívanější a neustále jsou zdokonalována. Podle Peterka a kol. (2004, s. 88)

3.2.8 Odbarvování

Olejové

Tato technika pomáhá odstranit z povrchu vlasů hennu a kovová barviva. Základem je nahřátý kvalitní rostlinný olej, který se nanáší na vlasy. Po krátké době působení se z vlasů stírá pomocí papírových utěrek. Na závěr je nutné silně promaštěné vlasy důkladně omýt šamponem.

Pomocí derivátů kyseliny siřičité

Umělé oxidační zbarvení vlasů se odstraňovalo kyselým roztokem thiosíranu sodného. Oxidační a anilinová barviva se odstraňovala roztokem disiřičitanu sodného, nebo neutrálním či slabě zásaditým roztokem rongalitu. Tyto úkony byly náročné a jejich provedení vedl zkušený pracovník.

Peroxidem vodíku

Peroxidem vodíku odstraňujeme světlé tóny oxidačních barev. Lze je využít i pro odstíny tmavé. Bohužel se nedá v tomto případě zabránit hlubokému narušení vlasů, a proto je z profesionálního hlediska nepřijatelné. Cílem každého kadeřníka jsou krásné zdravé vlasy jako ozdoba ženy. Peroxid vodíku je ve speciálních melírovacích prostředcích. Zde se podle požadovaného zesvětlení míchá melírovací prostředek s oxidantem. Pro větší zesvětlení se používá oxidant s obsahem 9% peroxidu vodíku, při zesvětlení slabším se využívá oxidantu s 6% peroxidu vodíku a pro velmi šetrné a slabé zesvětlení se používá oxidant s 3% peroxidu vodíku. Peroxid se využívá i u lázní, které slouží k zesvětlení. Zde se míchá k oxidantu a melírovacímu prášku teplá voda a šampon. Zesvětlit o několik odstínů můžeme pomocí barvicího roztoku oxidační barvy, kde použijeme světlejších odstínů a dle intenzity zesvětlení 6, 9 a u superzesvětlovacích barev až 12% oxidantu. Podle Peterka a kol. (2004, s. 83)

Vývoj

V roce 1818 vynalezl francouzský chemik Louis Jacques Thénard peroxid vodíku a zde jsou také položeny základy odbarvování pomocí této látky. Olejové odbarvování je specifické pouze pro hennu a kovová barviva. Deriváty kyseliny siřičité se využívaly ještě ve třicátých letech, ale díky jejich náročné přípravě a rizikům, která byla s jejich aplikací a použitím spojena, byly peroxidem vodíku zcela vytlačeny. Podle Peterka a kol. (2004, s. 80)

3.2.9 Regenerace

Vlasová pokožka a kořínek

Preparáty, které zabraňují vypadávání vlasů, nebo zázračné prostředky obnovující růst na lysé hlavě jsou stále zbožným přáním výrobců, nikoli však realitou dnešního světa. Vypadávání vlasů je nejčastěji geneticky předurčeno, v ostatních případech má největší podíl na předčasném plešatění nadměrný stres, špatná životospráva, nemoc pokožky nebo organismu apod. Zatím není na trhu žádný prostředek, který by toto zvrátil, ale máme možnost vhodným působením zpomalit tyto projevy. Počátek je v dobré psychické kondici, dostatku odpočinku, pestré stravě, tedy v celkovém zdraví člověka.

Kořínek můžeme podpořit přísunem živin potřebných pro dobrý růst vlasů. K tomu nám poslouží vitamíny jako doplněk stravy a potom vlasové vody a tonika, která nanášíme na vlasovou pokožku. Při aplikaci těchto vod se provádí i masáž pokožky. Masáž pokožku prokrví, uvolní svalové napětí a napomáhá k lepší výživě kořínku i vstřebání vlasových vod do pokožky. Preparáty určené primárně k ošetření vlasu obsahují vitamíny a látky prospěšné i pro pokožku, ale působí minimálně, jejich hlavní úkol se zaměřuje na vlasový stvol. Podle Peterka a kol. (2004, s. 102)

Vlas

Regeneraci vlasů jsou věnovány hodiny reklam v televizi, dlouhé regály v prodejnách a tisíce hodin ve výzkumných laboratořích po celém světě. Pravdou však zůstává, že není žádný prostředek, který dokáže narušený vlas uzdravit. Všechny preparáty, ať už regenerátory, masky, séra, kúry a ostatní pouze narušený vlas obalí. Největší podíl na tom mají silikony a tuky. Takto obalený vlas je lesklý, hebký a znaky poškození jsou překryty. Pokud tuto slupku z vlasu smyjeme, dostaneme poškozený vlas takový, jaký ve skutečnosti je.

Vývoj

U vlasového kořínku se vývoj přesunul do rukou medicíny. Lékaři dokážou pomocí operace vyjmout část kořínku vlasu zdravého a umístit jej do vlasového míšku, který již odumřel. Takto dokážou obnovit vlasový porost na lysých místech hlavy. Tako metoda je velmi pracná a také finančně náročná. Vlasové kořínky jsou umísťovány do pravidelných řad a vytvářejí dokonalé mřížky, které jsou nepřírozené a působí nápadně. Vlasové vody a tonika změnila za posledních 80 let pouze mírně své složení. Nyní obsahují látky účinnější a dokonalejší, ale zásadní průlom v tomto směru není.

Kondicionéry, masky, séra a ostatní přípravky se na náš trh rozšířily hlavně po roce 1989, kdy se náš trh otevřel výdobytkům západního světa. V letech 30. se provádí hlavně kyselé lázně, které uzavírají kutikulu na povrchu vlasu. Pro regeneraci se používají masky z produktů kuchyně, jako například žloutky, med, olej a jiné. Regenerátory jsou v běžných domácnostech vzácností. Základní regenerátory jsou tedy pouze v profesionálních provozovnách. Po roce 1989 se na náš trh dostávají nejrůznější preparáty, jejich rozmanitost nabývá na intenzitě. V současnosti je k výběru několik set prostředků od desítek výrobců. Pravdou stále zůstává, že všechny tyto prostředky

narušený vlas pouze obalí, ale neuzdraví. Podle Peterka a kol. (2004, s.101)

3.2.10 Styling

Brilantiny

Jsou to polotekuté přípravky obsahující minerální oleje a vosky. Jsou bez obsahu vody. Vytváří na vlasech tenkou tukovou vrstvu, která dodává vlasům lesk a fixuje je v daném tvaru.

Pomády

Zakládají se na bázi přírodních látek živočišných a rostlinných tuků. Také neobsahují vodu. Vlas stejně jako pomády obalí, ten ztěžkne a je fixován v dané poloze, Tento tenký obal zabraňuje působení elektrického náboje.

Vosky

Mají polotekutou texturu. Obsahují přírodní i umělé vosky v kombinaci s glycerinem. Jsou bez obsahu vody. Aplikace je možná na vlhké i suché vlasy. Obvykle jsou zbarvovány do růžové nebo světle modré bravy

Krémy

Předností těchto přípravků je jejich snadné nanášení, vlasy nemastí a dostatečně zpevňují. Obsahují vodu, tukové podíly, vitamíny aj., aplikují se vlhké i suché vlasy.

Gely

Jsou tvořeny podíly tuku, vody, alkoholu a filmotvorných látek. Aplikace je na suché i vlhké vlasy.

Pěnová tužidla

Jsou určena pro aplikaci na vlhké vlasy před jejich konečnou úpravou. Po usušení vlasu zanechají lehký bezbarvý dostatečně pevný fixační film, který podporuje nový tvar účesu. Tyto preparáty jsou tvořeny vodně-alkoholickými roztoky, filmotvornými látkami rostlinného či syntetického původu. Mohou obsahovat i pigmenty pro krátkodobé zbarvení.

Laky

Nanášejí se v podobě mikroskopických kapének pomocí mechanického nebo aerosolového rozprašovače. Základem laků jsou filmotvorné látky, organická rozpouštědla, vysokomolekulární látky polyvinylalkohol, polyvonylpyrolidin s vinylacetátem, pryskyřice na bázi esterů kyseliny ftalové, polymery derivátů kyseliny akrylové a metakrylové, pomocné modifikátory a plastifikátory. U aerosolu jsou použity k aplikaci hnací plyny. Tento preparát vytváří na suchých vlasech lehký bezbarvý, zpevňující pružný film. Podle Peterka a kol. (2004, s. 46)

Vývoj

Brilantiny a pomády měly velké využití právě ve 30. a 40. letech jak u dam, tak hlavně u pánů. Svým složením se dnes již téměř neliší. Léta pod vládou komunistické strany jsou ve znamení nedostatku. Ani v kadeřnických provozovnách není k dispozici dostatek profesionálních přípravků, a proto se musí přistoupit k fixaci pomocí cukru a vody či piva Plzně 12. V období po roce 1989 si široká mládež tvaruje účesy pomocí gelu, ale tato móda má trvanlivost pouze pár let. Gely však nezanikají a jsou používány dodnes. Pro dámské a pánské účesy se v padesátých letech využívá hlavně pěnových tužidel a laků. Ty jsou nejrozšířenější a populární ve všech věkových skupinách. Aplikace je snadná pomocí tlakových balení a účinek trvanlivý.

Současný moderní trh je zaplaven množstvím přípravků k fixaci pod názvy jako například gemy, pasty a jiné. Podstatou těchto novinek je kombinace výše zmíněných prostředků, které tvoří jejich základ.

3.2.11 Úprava vousů

Kníry

Zákazník by měl od kadeřníka odcházet dokonale upraven, a to nejen co se týče vlasového porostu, ale i vousaté části obličeje. Pokud si zákazník pěstuje pod nosem knír, i jeho úprava je v pravomoci odborníka kadeřníka. Kníry mohou mít různé tvary, od krátkých kartáčků po dlouhé a někdy i na koncích stočené do víru. Úprava se provádí nůžkami, prořezávání se vykonává nabíráním vousů přes hřeben, jako u výtratu a stříháním. Pokud upravujeme konturu u rtů, můžeme si špičky nůžek podložit prsty

druhé ruky, tím zamezíme možnosti poškození rtu a získáme větší jistotu. Důležité je, ať už je požadovaný tvar kníru jakýkoli, aby byly obě poloviny kníru dokonale souměrné.

Plnovousy

Hustý vousatý porost může být pěstěn pro zájem nositele jako slušivý a mužný doplněk a někdy je pěstěn, aby zakryl nedostatky a vady na obličeji. Jeho úprava se provádí strojkem nebo nůžkami a hřebenem. Strojku se nejvíce používá, pokud potřebujeme vousy zkrátit na jednotnou délku. V tomto případě použijeme strojku a příslušného nástavce. Stejnou službu lze vykonat i hřebenem a nůžkami. Strojek bez nástavce používáme u obrysových kontur. Důležité je i napojení vousů na vlasy, tedy v oblasti před uchem. Zde musí kadeřník dokonale obě části napojit.

Vous a tedy i plnovousy lze také barvit. K tomu se používá oxidační barva s 3% oxidantem. Volba odstínu barvy se řídí barvou vlasů. Volí se stejná barva, nebo o odstín světlejší. Podle Polívky a kol. (1995, s. 51)

Vývoj

V letech 30. jsou knírky ve velké oblibě. Tváře mužů zdobí v nejrůznějších tvarech a délkách. Pro mnoho sympatizantů s nacistickým hnutím je úprava vousů podle vzoru vůdce. Tedy krátký úzký knírek pod nosem. Tato móda zaniká stejně jako třetí říše. V následujícím období jsou kníry na ústupu a spíše ozdobou jednotlivců. I v dnešní době není obliba knírků zvláště vysoká. Současnost je nesena v rozmanitých bradkách, čárách podél spodních čelistí a jiných výstřelků. Podobně si stojí i plnovousy. Mállokterý muž si takové vousy udržuje. Převážná většina populace chodí hladce vyholena. Podle Michličky a kol. (1973, s.33)

3.2.12 Vlášenkářství

Divadelní a filmové

Paruky určené pro divadlo a film jsou vytvářeny ve vlášenkářských dílnách filmových studií. Materiál, který je volen pro jednotlivé vlásenky, je dán postavou, jejím charakterem, obdobím, ve kterém se postava pohybuje, i představou výtvarníka. Proto se setkáváme s parukami z chlupu kozy domácí, konopí, kanekalonu, koňských žíní a jiných přírodních i umělých vláken. Paruky jsou poutkované i lepené dle konkrétního

zadání. Podle Polívky a kol. (1995, s. 117)

Zdravotní

Po některých léčebných procedurách, nemocích či díky dědičnosti genů jsou někteří lidé dočasně nebo trvale zbaveni vlasového porostu. Proto se vyrábějí co nejdokonalejší vlásenky, aby tuto ztrátu pomohly zakrýt a dodat tak nositeli krásu i sebevědomí. Nejdokonalejší surovinou jsou lidské vlasy. Trh je zásoben velkým množstvím asijských vlasů, které se strukturou liší od evropských, a proto nejdražší a nejdokonalejší jsou právě vlasy evropské. Vlasy musí projít složitou přípravou. Čistí se, stahují do délek, vochlují, obracejí, barví či bělí a dále upravují. Když jsou připraveny pro paruku, předává je vlasář vlásenkáři. Ten již tvoří konečné dílo. Musí znát přesné míry hlavy nositele, ty přenáší na dřevěný model, na který následně připevní látkový základ. Vlasová surovina se na základ paruky poutkuje, nebo se využívá třásní či lepení. Po zhotovení paruky nastává konečná fáze, tedy úprava do tvaru. Vlásenka musí být ostříhána a tvarována do konečné podoby.

Příčesky

Slouží jako doplněk při tvorbě večerních účesů, k prodloužení vlastních vlasů, nebo zakrytí řídkého porostu na hlavě. Pro večerní účesy se volí příčesky nejčastěji ze syntetických vláken. Mají tvar copů, lokýnek, někdy i celých dílců účesu. Připevňují se pomocí pérek, hřebínků nebo skřípečků. U doplňků, které zakrývají řídký vlasový porost a nositel jich využívá v denním životě, se vyskytují hlavně příčesky z vlasového materiálu, nebo nejpodobnější umělá vlákna, tedy kanekalon. Pánská tupé se připevňují pomocí lepicí pásky u čela a postranní a zadní část se upevní k vlastním vlasům pomocí hřebínků. Dámské polovlásenky jsou vytvořeny na síťovém podkladu, který má větší oka. Těmito otvory se protahují vlastní vlasy skrz. Tím se docílí dokonalého upevnění, prodloužení nebo zhuštění vlastních vlasů. Podle Polívky a kol. (1995, s. 60)

Vývoj

Ve 30. letech bylo vlasářské a vlásenkářské povolání značně využíváno. Jako buržoazní přežitek pomalu uvažuje. Díky tomu je nízká poptávka po těchto produktech. Vlasář a vlásenkář se slučuje do jedné osoby. Po sametové revoluci, kdy náš trh zaplavují levné výrobky z Číny, je téměř před vymřením. Tomu napomáhá i značný rozkvět strojů, který, sice s menší kvalitou, ale rychle a spolehlivě, chrlí na trh jednu paruku za druhou.

Podle Polívky a kol. (1995, s. 117)

3.2.13 Vývoj vyjadřování

Při analýze a studiu knih pro vzdělávání kadeřníků a holičů mě velice upoutala mluva, ve které jsou knihy tvořeny. Snad i to naznačuje, jaký byl přístup v oněch dobách k povolání, jakož i k lidem sobě navzájem.

„Chůze má býti pružná, hbitá a tichá, postoj přímý, paty k sobě, špičky od sebe, ruce připážené (ne v kapsách ani za zády), zdvořilost jak jí dlužno při naší živnosti rozuměti, spočívá ve vlídné ochotě vůči každému hosti, ať jim jest kdokoli, ať dítě nebo člověk zevnějškem chudý, nebo boháč. Každý host přináší výdělek a nezdvořilé by bylo, nebýti stejně ochotným ku každému a činiti rozdíl mezi lidmi pro jich společenské postavení. Rozdílná smí býti jedině obsluha ve svých prostředcích jichž používáme, neb tu nutno každému dáti – co si zaplatí. Živnostníka nedůstojné jest nechati se za zdvořilost platiti, proto třeba vůči každému vlídnou ochotu převziti“ (Titz, Švec, 1904).

Již zde jsou jasná přesná pravidla chování i vystupování, která v dnešní společnosti mnohdy chybí.

3.3 Stříhy a stříhání

30. léta

- Ženy: Móda a odívání byla ovlivněna 1. světovou válkou. Muži odešli na frontu a jejich místa na pracovištích byla zaplněna ženami. Velmi brzy vyměnily ženy nepraktické dlouhé sukně za mnohem pohodlnější kalhoty. I dlouhé vlasy byly nepraktické a pracující ženy nastolily módu krátkých stříhů. Stříhy byly většinou zakončeny natupo. Tedy všechny vlasy ukončeny v jedné linii. Těmto krátkým stříhům propůjčovalo ženskost ondulační železo. Módou se staly i slušivé kloboučky. Jejich tvar lemoval obrys hlavy. Většinou byly malé a neměly výraznou krempu. Na hlavách byly nakloněny k jedné ze stran. Ozdoby tvořily nejčastěji mašle a stuhy. V této době se vyskytují účesy, kdy je okolo obvodu hlavy účes předělen stuhou, která vytváří dominantu celého účesu. Zpravidla je temenní část hladká. V polovině hlavy vede kolem dokola stuha, na níž byla většinou ozdoba. Pod

stuhou jsou vlasy zkadeřeny.

- Muži: Vizáž mužů doplňovaly knírky. Jak úzké, tak i mohutnější široké. Vlasy na temeni se nechávaly výrazně delší. U kontur krku a po stranách lehký výtrát. Pěšinka k jedné straně nebo vše načesané vzad. I pánové si nechávali kadeřníkem zhotovovat vlny pomocí ondulačního železa. K dotvarování a prodloužení trvanlivosti účesu si vlasy upravovali brilantinou či pomádou.

Obr. č. 1: Účes z období 30. let

Zdroj: www.google.cz

40. léta

- Ženy: Délka vlasů se prodlužuje. Spadají na ramena a níž. V přední části účesu u kontury obličeje jsou vlny a zbytek hlavy hladký. Konce vlasů jsou také zkadeřeny do vln a ruliček.
- Muži: Účesy mužů prodělávají jen drobné obměny. Střih vlasů zůstává stejný. Tedy na temeni vlasy výrazně delší, po obvodu kontury výtrát, s pěšinkou nebo vše vzad. Změna je patrná na úpravě, kdy nastává útlum vlnění vlasů. Naopak spíše se uhlazují a narovnávají. K tomu pánům napomáhají opět brilantiny, pomády a pasty.

Obr. č. 2: Účes z období 40. let

Zdroj: www.google.cz

50. léta

- Ženy: Délka vlasů je od krátkých pod uši až po dlouhé spadající pod ramena. Dva hlavní směry určují jejich konečný tvar, a to nejrozmanitější vlny a následně do hladkých načechraných účesů.
- Muži: v první polovině 50.let se vlasy na temeni zkracují. Jejich délka je úměrná vystříhaným stranám. Knírky a vousy jsou ojedinělé. U přirozeně vlnitých vlasů se jejich vlna podporuje, stejně jako u hladkých vlasů jejich rovnost. Druhá polovina 50. let je ve znamení nadýchaných účesů. Do módy přicházejí pejzy.

Obr. č. 3: Účes z období 50. let

Zdroj: www.google.cz

60. léta

- Ženy: Symbolem této doby jsou natupírované načechrané účesy. Vlasy se zdobí látkovými čelenkami. Obličej je zdůrazněn brýlemi se silnou obrubou. Dlouhé vlasy jsou načesány do nadýchaných drdolů, kratší v délce po bradu podtupírované a uhlazené do rozměrných mikád.
- Muži: Na počátku 60. let jsou hitem pejzy a bohaté načechrané účesy. V polovině 60. let přichází móda kratších účesů, které spadají lehce do obličeje a přes uši. U konce 60. let jsou pejzy na ústupu.

Obr. č. 4: Účes z období 60. let

Zdroj: www.google.cz

70. léta

- Ženy: Úprava vlasů je stále v nadýchaném směru. Délka vlasů je rozmanitější. Účesy jsou tvořeny jak z dlouhých, tak i krátkých vlasů. Většinou v oblasti vlasového víru jsou vlasy nadzdvíženy a tvoří důrazné rozšíření. Dlouhé vlasy u hlavy nadýchané splývají na ramena, kde jsou zakončeny vlnami. Krátké účesy jsou načechrané a vzdušné. Obličej zdobí výrazná ofina, která může být i rozdělená a výrazně podtočená.
- Muži: V mužské módě nastává převrat. Mužné tváře zdobí vousy nejrůznějších délek a tvarů. Délka vlasů je po ramena a někdy delší. Dává se na odívání jejich přirozená tvárnost.

Obr. č. 5: Účesy z období 70. let

Zdroj: www.google.cz

80. léta

- Ženy: Jejich dominantou jsou vlny. Účes z vln tvoří bohatost. Nespoutané vlny, které jsou rozčepýřeny do všech stran. Délka vlasů není upřesněna, ale jsou nenahraditelnou doménou této doby.
- Muži: Pánské vlasy dosahují na ramena nebo jsou kratší. Vlnám se nechává volný prostor. Výjimkou nejsou ani kratší účesy, které lehce přesahují uši, nebo jsou mírně vystříhané. Tvář je vyholena do hladka. Útvary z vousů jsou ojedinělé.

Obr. č. 6: Účesy z období 80. let

Zdroj: www.google.cz

90. léta

- Ženy: Síla vln postupně klesá a přicházejí účesy uhlazenější. Krátké účesy jsou nagelované do patek. Vzrůstá obliba zesvětlování vlasů. Rozvíjí se podstříhování vlasů, prořezávání a tupě zakončené stříhy jdou do ústraní.

- Muži: Délka vlasů se výrazně zkracuje. Kontury u krku jsou plynule vystříhané nebo zakončené do rovna. Účesům dominují patky načesané a nagelované do nejrůznějších tvarů.

Obr. č. 7: Účes z období 90. let

Zdroj: www.google.cz

21. století

- Ženy: Délka vlasů a střihy jsou bohaté. Záleží pouze na představě a vkusu zákaznice. Rozvíjí se barevnost vlasů. Od klasických barev přírodní škály se vzorník rozšiřuje o další odstíny, které jsou čistě fantasijské (fialová, červená, modrá a jiné). Na vzestupu je také vícebarevnost a nejrůznější melíry, které dodávají vlasům bohatost. Lehce klesá obliba tupých střihů a je nahrazována plastickými, mix a top střihy. Dámy si tvoří pěšinky klikaté, zadní partie vystříhané a roztřepané. Klade se velký důraz na lehkou upravitelnost účesů.
- Muži: Praktičnost se nese počátkem 21. století. Dominují krátké jednoduché střihy. Strany a týl vystříhané. Těmno na délku několika centimetrů. Není výjimkou, pokud je muž vyholen dohola. U pánů stoupá zájem o výstřelky v podobě barev na vlasy a různé experimenty.

Obr. č. 7: Účes z období 90. let

Zdroj: www.google.cz

Současnost

Je inspirována populárními osobnostmi a celebritami, nejčastěji z oblasti hudby, sportu nebo filmu. Pomalu se smazávají rozdíly mezi dámskou a pánskou úpravou vlasů.

- Ženy: Nosí se téměř vše. Melíry, vlny, střihy krátké i dlouhé, vzdušné i zakončené do jedné délky. Mladší generace nosí celou barevnou škálu barev. Barvy v přírodním tónu kombinují sneopunkovými barvami. Vyholení části vlasů v okolí ucha nebo v zátylku je současná dominanta mládeže. Světoví kadeřníci rozvíjejí barvy i techniky barvení. Ombré je hitem salónů. Tento způsob barvení plynule přechází z jedné barvy do jiné. Každá sezóna má svoji dominantu. V té nadcházející se profesionálové zaměřují na barvení vlasů pomocí pastelů.
- Muži: Mládenci si vlasy upravují do patek. Strany vyholené a na temeni ostrůvek i to je k vidění na ulici. Zatímco straší generace je věrná slušivým účesům, které vyžadují minimální úpravu, mladší generace stráví úpravou dokonalého účesu celé hodiny. Vlasy si barví, žehlí a dovádějí k dokonalosti.

Obr. č. 8: Současné účesy

Zdroj: www.google.cz

4 Praktická část práce

Tato část práce se věnuje rozboru oboru z pohledu kadeřnických profesionálů. Základ výzkumu je založen na řízených rozhovorech s odborníky. Tyto rozhovory jsou dále zpracovány formou otevřeného kódování pro získání dat, která jsou v rozhovorech zásadní.

4.1 Výběr respondentů

Respondenti byli záměrně vybráni v různých věkových kategoriích. Tím je zabezpečen kontinuální pohled na profesi z pozice několika generací. Řízené rozhovory byly zaznamenávány na nahrávací zařízení a zároveň zapisovány do záznamového bloku. Rozhovory se odvíjely od výběru povolání a školních let k nástupu na profesionální dráhu, rozdílnosti mezi přípravou na odborných školách s realitou provozu na pracovišti. Rozhovor se také zaměřoval na vývoj kadeřníka a jeho profesionální rozkvet, osvojování nových metod, způsoby školení a jejich výběr. V neposlední řadě je záměr zachytit názory profesionálů na kadeřnický život, pohled kadeřníků na vývoj profese a úskalí, která tento obor skýtá. Snahou bylo i získání rozhovoru se zástupcem mužského pohlaví a jeho pohled na tuto profesi, která je převážně dominantou žen. K zajímavému srovnání pohledů přispívá i rozhovor, jehož respondentka neprošla výukou na středním odborném učilišti, ale do profesního života byla připravena speciálním kurzem. Závěrem je realizován rozhovor s čerstvou absolventkou, který nabízí bezprostřední poznatky a srovnání školní přípravy se současnými profesními požadavky.

Ze získaných informací byly vyňaty nejpodstatnější skutečnosti, které se kariéry a profese týkají, ale i to, co ovlivňovalo a ovlivňuje odborníky a profesi jako takovou. Zpracování proběhlo detailním studiem řízených rozhovorů a jejich rozbohem. Ten probíhal formou otevřeného kódování. (Švaříček, Šedřová a kol., 2014, s. 211). Tento způsob zpracování rozebírá řízené rozhovory na jednotlivé fragmenty, které jsou konceptualizovány a složeny novým způsobem. Takto je rozhovor rozčleněn na jednotky, kterým jsou přidělena jména a s takto rozčleněným textem se dále pracuje.

Rozhovory jsou také shrnuty a použity v textu pro vytvoření uceleného pohledu na

jednotlivé respondenty.

4.2 Výzkumná témata

- 1) Výběr oboru – toto téma si klade za cíl odhalit, co respondenta vedlo k výběru povolání, zda se jedná o nahodilou volbu, nebo byl zájem o obor cílený již z předchozího období života.
- 2) Studium – toto téma je zaměřeno na vnímání výuky a její průběh.
- 3) Přípravenost na profesní život – zde je záměrem zjistit, zda dokázalo studium připravit kadeřníka na většinou úkonů v praxi vykonávaných a připravit tak žáka na profesionální dráhu
- 4) Výkon povolání – smyslem tohoto tématu je náhled na profesní život odborníka, jeho pohyb na trhu práce a profesní rozvoj
- 5) Posun oboru – toto téma se zaměřuje na změny v průběhu výkonu profese. Zjišťuje, jak změny ovlivnily úkony, které se vykonávají, i vztah klientely k oboru.
- 6) Zabezpečení – cílem tohoto tématu je objasnit, zda tato profese dokáže odborníka finančně zajistit
- 7) Profesní rozvoj – toto téma má zachytit, zda a jakým způsobem musí odborník sledovat novinky, kde a jakým způsobem jsou dostupné
- 8) Shrnutí – zde se téma zaměřuje na celkové zhodnocení změn, které se oboru z pohledu kadeřníka bezprostředně týkají
- 9) Profesní cíle – toto téma se věnuje pohledu do budoucna, výhledům a plánům, kterých by odborníci chtěli dosáhnout

4.3 Rozhovory

4.3.1 Číslo 1 - Jan V.

Narozen roku 1946.

Výběr povolání

Jako dospívající hoch měl ke kadeřnickému povolání pozitivní vztah, ale když se rozmýšlel, jaké řemeslo jej bude provázet životem, chtěl se stát elektrikářem. Díky jeho malému vzrůstu mu toto vzdělání bylo zamítnuto, a tak nastoupil do učení k podniku Kadeřnické a lázeňské služby Hl. m. Prahy jako kadeřník.

Průběh studia

Praxi zajišťovaly učilištní provozovny v Řeznické a ve Smečkách. Již od prvního ročníku učni pracovali v dopoledních a odpoledních směnách. Pololetní praktické zkoušky se nekonaly. Poslední ročník se praxe vykonávala v kadeřnické provozovně pod dohledem zkušeného mistra. Každý týden byl učeň třetího ročníku dva dny ve škole a tři dny na praxi. Závěrečné zkoušky se prováděly na modelech. Úkony nutné k výučnímu listu byly holení a stříhání jak pánské, tak i dámské. Délka studia byla 3 roky.

Osobní pocity ze studijních let byly pro muže kadeřníka rozličné. Malý poměr chlapců oproti dívkám kladl vysoké nároky jak na práci, tak i na mezilidské vztahy. Léta studií Jan V. pociťoval jako radostné roky. Jako nejobtížnější kadeřnickou disciplínu označuje ondulaci železem a práci s břitvou.

Nástup do zaměstnání

V provozovně, kde vykonával poslední rok školy praxi, nastoupil ihned po vyučení. Kadeřnictví bylo jak pánské, tak dámské a rozvíjel zde komplexně své dovednosti. Zde setrval třičtvrtě roku, než byl odveden na vojnu do Klatov ke střeleckému útvaru.

Vojna se stala Janu V. malou kadeřnickou praxí. Díky své civilní profesi dostal vyčleněnou místnost, ve které zřídil malou provizorní kadeřnickou provozovnu. Délka základní vojenské služby trvala dva roky.

Po návratu z vojny nastoupil opět na místo, které měl po vyučení. Po čtyřech letech se

mu stala osudnou návštěva soutěže kadeřníků v západním Německu. Zhlédl se v kadeřnických disciplínách a zatoužil po osobní účasti. Propojil svůj zájem o fotografii s kadeřnickým světem a naplňoval snímky fotoaparátu kadeřnickou prací. Během této doby se vypracoval na pracovišti na zástupce vedoucího. Po roce, kdy zastupoval vedoucího, dostal nabídku k práci v pánském kadeřnictví na Hradčanech. Tři roky na Hradčanech se nesly v duchu zákazníků z řad diplomacie. Zde si prohloubil jazykové znalosti zejména v němčině. Po této době jej zlákala nabídka samostatné provozovny na Smíchově. Bohužel byla tato provozovna zaměřena pouze na pánskou klientelu. S prací na Smíchově se účastní soutěží, kde dosahuje úspěchů. První místo ve vlásenkářské soutěži a následná léta místo čtvrté a páté. Na aktivní soutěžní činnost navazuje jako hodnotitel kadeřnických soutěží. Současně s prací na Smíchově začíná jezdit jako vedoucí na dětské tábory a pěstuje si vztah k mládeži. Z touhy pracovat s mládeží a návratu k dámským účesům, přijímá po pěti letech na Smíchově místo jako mistr odborného výcviku na učilišti. Jako mistr odborného výcviku si musel doplnit vzdělání. Dálkově studoval nastavbu zakončenou maturitou a následně pokračoval na pedagogické fakultě, kde musel získat pedagogické základy.

Posléze ho zaujala práce s počítači, která jej zlákala tak, že po čtyřech letech na učilišti odchází do knižního velkoobchodu, kde se počítačové vědě věnuje. Neustále však sleduje kadeřnické dění soutěžní i běžné denní. Fotografuje na kadeřnických festivalech v Čechách i v zahraničí, pro dokonalejší zachycení pořizuje nahrávací zařízení a soutěže kadeřníků natáčí. Zakládá první Český kadeřnický časopis Linda, který vycházel v nákladu 50.000 výtisků. Po zrušení knižního velkoobchodu je tři měsíce nezaměstnaný. Dva měsíce před Sametovou revolucí nastupuje jako učitel odborných předmětů na učiliště, kde setrvává až do důchodu, tedy dvacet let.

Zhodnocení profese a vývoje

Jako mezníky oboru označuje přechod postavení kadeřníků v komunistickém režimu a po roce 1989. Komunismus totiž vnímal kadeřnické řemeslo jako buržoazní přežitek. Řízení této profese je podobně jako jiná odvětví centrální. Veškerý vývoj účesů je na podniku Hlavního města Prahy, který udává módu pro celé Československo. V této době není uspokojivý dostatek vybavení a materiálu a západní svět se svým vývojem nám je uzavřen. Po revoluci si kadeřníci rychle osvojují výtobytky západního světa. Náš trh

zaplavují nejrozmanitější barvy, nástroje a pomůcky.

Jako průlomový vnímá Jan V. přechod od termické preparace k studené vlně a nahrazení ondulačního železa elektrickou kulmou.

Po celou dobu svého kariérního života vnímá finanční zabezpečení jako neuspokojivé.

Profesní shrnutí:

¾ roku praxe v pánské provozovně po vyučení

2 roky – vojna, zde vykonává praxi kadeřníka

5 let – pánská provozovna, rok jako zástupce vedoucího

3 roky – pánský a dámský salon na Hradčanech

5 let – pánské kadeřnictví na Smíchově, účast na soutěžích

4 roky – mistr odborného výcviku, doplnění pedagogického vzdělání

3 roky – počítačový pracovník v nakladatelství, vydává kadeřnický časopis

20 let - učitel odborných předmětů ve středním odborném učilišti služeb

4.3.2 Číslo 2 - Michaela T.

Narozena roku 1971.

Výběr a průběh povolání

Po základní povinné školní docházce nastupuje na gymnázium. Po jeho ukončení nechtějí rodiče povolit studium na vysoké škole, a proto nastupuje do pohostinství. Po třech letech, kdy jí schází tvůrčí činnost, odchází a vybuduje si vlastní květinářství. Bohužel ji tato činnost dokáže uživit pouze tři roky a následně se vrací jako provozní do pohostinství. Neustále však hledá, kde by uplatnila svoji kreativitu. Po třech letech v pohostinství se školí na kadeřnici pomocí tříměsíčního kurzu. Ten se skládá z teoretické i praktické části. Tento kurz je zakončen zkouškami, kde kadeřnice na modelech pánských a dámských předvádí svoji zručnost a práci. Po získání osvědčení nastupuje do kadeřnictví. Obsluha je zaměřena na dámy i pány. Sama si zajišťuje školení, studuje odborné časopisy a sleduje odborná instruktážní videa na internetu.

Kvůli osobním neshodám odchází po dvou letech do zahraničí. Ve Spojených státech amerických získává dokonalou znalost jazyka, pracuje však mimo obor. Po dvou letech se vrací do Čech. Nastupuje ve velkém řetězci jako kadeřnice. Současně se věnuje dálkovému studiu na středním odborném učilišti za účelem získání výučního listu.

Plány do budoucna

Za hlavní cíl své blízké budoucnosti považuje získání výučního listu. Následně Michaela T. plánuje odjezd do zahraničí, kde si plánuje vybudovat vlastní salón.

Zhodnocení profese

Tento obor je velice kreativní. Práce se zákazníkem, podílení se na jeho rozvoji a kráse přináší uspokojení. Pokud je kadeřnice podnikavá, lze se finančně zabezpečit. Začátky jsou velice náročné. Finanční ohodnocení je nízké. Je nutné neustále se vzdělávat a začleňovat do práce novinky.

Profesní shrnutí:

8let – mimo obor

2 roky – kadeřnice (pánské, dámské)

2 roky – zahraniční pobyt

4 roky – kadeřnice (pánské, dámské), v současnosti dálkově studuje SOU služeb obor kadeřník

4.3.3 Číslo 3 - Šárka F.

Narozena roku 1974.

Výběr povolání

Jako malé děvče si Šárka F. přála být zlatnicí. Díky velkému náporu se na zlatnickou školu nedostala a byla umístěna na obor elektromechanik do podniku ČKD Praha. Současně se studiem elektromechanika začíná amatérsky stříhat a zajímat se o profesi kadeřnice. Po dostudování v ČKD Praha skládá talentové přijímací zkoušky a nastupuje na obor kadeřnice do učiliště služeb v Praze Hloubětíně.

Průběh studia

První ročník se vryl Šárce do paměti jako nejkrásnější. Učení ji bavilo a ráda se dozvíдалa nové informace. Každé pololetí skládá zkoušky z pánského i dámského střihání. Vyučování se odehrávalo jeden týden teorie ve škole a druhý týden odborný výcvik na učilištních provozovnách pod dohledem mistrů. Ve druhém a třetím ročníku její zájem o studium opadá. Ovlivňuje ji zájem o opačné pohlaví a nevěnuje se studiu. Díky tomu skládá závěrečné zkoušky na druhý pokus.

Nástup do zaměstnání

Po vyučení nalézá uplatnění jako výpomoc v salonu pana Kožíška. Zde pracuje čtyři měsíce. Následně nastupuje v Salónu Iva, kde vnímá rozdíly mezi učilištěm a profesionální činností jako velký šok. Díky vstřícnému přístupu paní vedoucí postupně získává zručnost i vědomosti. Nedlouho po nástupu v salóne Iva nastupuje na mateřskou dovolenou. Jako matka samoživitelka se po roční mateřské dovolené vrací do práce. Na vlastní živnostenské oprávnění si pronajímá místo v salónu.

Nabídky na školení si vybírá od dealerů profesionálních kadeřnických potřeb. Sama se rozhoduje, které školení navštíví, a sama si je i hradí. Převážná většina školení je zaměřena na střihy a na barvení a techniky barev. Po roce tento salón končí svoji činnost. V blízkosti předešlého salónu si vytváří s kolegyní vlastní kadeřnictví a využívají již nabyté klientely. Za 14 let se ze stabilní klientely staly přítelkyně a kamarádky. Bohužel s příchodem finanční krize část zákaznic přestala chodit a ostatní si nemohou úpravu vlasů dovolit tak často. I když ceny za služby nestoupají oproti ostatním cenám, stále není dostatek zákaznic. Aby si mohla udržet místo v salónu, přijala na částečný úvazek práci jako provozní v pohostinství. V současnosti pracuje tři dny jako kadeřnice a dva dny jako provozní.

Školení

Šárka F. pracuje s barvou společnosti Goldwell. Většinou se účastní školení od této značky. Školení a jejich průběh člení na dvě základní skupiny.

- 1) Pasivní – tato školení jsou levnější. Zpravidla je sál naplněn odborníky, kterým na pódiu předvádějí mistři oboru novinky.
- 2) Aktivní – zde si kadeřnice zajišťuje model, nebo je model přichystán

organizátorem. Odborník předvede a uvádí jednotlivé sekce činností. Kadeřnice je následně provádí na vlastním modelu pod dohledem odborníka. Tato školení jsou finančně i časově náročnější.

Zhodnocení profese její i osobní vývoj

Profese je na sestupu. V současné době trh nabízí širokou škálu přípravků, které si aplikují potencionální zákaznice samy doma. Kadeřnic je nadbytek, a proto jsou ceny na nízké úrovni a s tím klesá i úroveň kadeřnic. Do roku 2006 ji tato profese dokázala dokonale zabezpečit, v současnosti musí zvládat dvě zaměstnání. Toto povolání vyžaduje neustále zdokonalování a podléhá permanentnímu vývoji. Pokud bude možnost, bude se respondentka věnovat kadeřnické profesi i do budoucna.

Profesní shrnutí:

4 měsíce – kadeřnice salón Kožíška (pánské, dámské)

5 měsíců - salón Iva (pánské, dámské)

1 rok – mateřská dovolená

1 rok – pronájem místa v salónu (pánské, dámské)

14 let – vlastní provozovna (pánské, dámské)

4.3.4 Číslo 4 - Lenka J.

Narozena 1975.

Výběr povolání

Již od raného dětství stříhala a česala panenky. Na konci základní školy ji ani jiné povolání než kadeřnické nevytanulo na mysli.

Průběh studia

První ročník vnímá jako zklamání.. Dokola se opakovala rutinní činnost jako natáčení a mytí. Ve druhém ročníku, kde se práce rozšiřuje o stříhání a kreativní činnosti, se zájem o studium zvyšuje. Teprve třetí ročník, kdy pracuje téměř samostatně a uplatňuje svoji zručnost a nápaditost, pokládá za nejlepší. Průběh studia je rozdělen na týden teoretické výuky a týden odborného výcviku na učilištních provozovnách. Každé pololetí se

skládají zkoušky z dánské i pánské části oboru. Závěrečné zkoušky zvládá na první pokus.

Nástup do zaměstnání

Po získání výučního listu nemůžu půl roku sehnat práci. Nastupuje do pánského kadeřnictví v Praze Žižkově. Rozdíl mezi školním výcvikem a profesním životem nevnímá nijak dramaticky. Po dvou letech odchází na mateřskou dovolenou. Kvůli péči o malé dítě nemůže v místě bydliště sehnat zaměstnání, a proto pracuje rok jako uklízečka kancelářských prostor. Po roce se vrací do dámského kadeřnictví opět na Žižkově. Vnímá velký rozdíl ve vývoji barev, pomocí školení si rozšiřuje dovednosti. Z dámských stříhů získala na škole základy, které také musí doplňovat a studovat módní a nové postupy. Část kurzů si platí sama, zbytek hradí a vybírá zaměstnavatel. Dalších pět let je na mateřské dovolené. I při péči o tři děti stříhá v domácím prostředí. Po ukončení mateřské pracuje dva roky jako operátorka na telefonní lince. Po dvou letech jí kreativní práce schází a odchází do kadeřnictví v Praze Letňanech. Zde pracuje rok. Následně se stěhuje a musí místo opustit. V novém bydlišti si zařizuje vlastní salón. Pro širokou konkurenci si rozšiřuje dovednosti o kurz kosmetiky a nabízí komplexnější služby. Svůj profesní rozvoj si řídí sama. Využívá školení kadeřníků i kosmetiček. Sleduje novinky v odborných časopisech a na internetu.

Zhodnocení profese a vývoje

Zákazníci i obor se mění. Klienti si nepřijdou do salónu odpočinout a relaxovat jak tomu bylo v minulosti, ale spěchají. Finanční stránka se zhoršuje. Je více práce za méně peněz. Konkurence je široká a tím se ceny kazí. Hity jako prodlužování vlasů, keratinové zábaly nemají pro malý salón návratnost. Na celé situaci se podepisuje i finanční krize, které je stále patrná. Vývoj je v šetrnější trvalé a široké barevné škále oxidačních barev.

Profesní shrnutí:

2 roky – salón Žižkov (pánské kadeřnictví)

3 roky – mateřská dovolená

1 rok – mimo obor

4 roky – salón Žižkov (dámské kadeřnictví)

5 let – mateřská dovolená

2 roky – mimo obor

1 rok – salón Letňany (pánské, dámské)

6 let – vlastní provozovna, rozšíření o kosmetické služby

4.3.5 Číslo 5 - Jana K.

Narozena 1982.

Výběr povolání

Již od pěti let, kdy prvně navštívila kadeřnici, se jí toto povolání líbilo. V deváté třídě se rozmyšlela nad kadeřnickým učilištěm a aranžérskou školou. Díky snazším přijímacím zkouškám se rozhodla pro kadeřnické povolání.

Průběh studia

Jana K. nastoupila na kadeřnické učiliště v Mělníce. Z oboru byla nadšena, ale zděšení ji provázelo z čistě ženského kolektivu. Studium probíhalo týdnem teoretického vyučování a týdnem odborného výcviku, který byl kombinací pánského i dámského kadeřnictví. Pondělí bylo vyhrazeno pro nácvik práce na modelech. Úterý a středa byla věnována pánskému a čtvrtek a pátek dámskému kadeřnictví. Mistrová, která je vyučovala odbornému výcviku, byla velice přísná, což vnímá Jana s odstupem času jako pozitivum. V jedné provozovně byly na výcviku zastoupeny všechny ročníky, tedy první druhý i třetí. Ve třetím ročníku, kdy práce probíhala téměř samostatně, pouze s lehkou pomocí studentů prvního ročníku, si Jana oblíbila dámské kadeřnictví a zájem o pánské pomalu uvaldal. Praktické zkoušky byly, stejně jako na pražských školách, každé pololetí.

Nástup do zaměstnání

Po získání výučního listu nastoupila do kadeřnictví blízko bydliště. Po první výplatě, která byla zhruba jeden tisíc jedno sto korun, hledá nové uplatnění. To nalézá v místě bydliště dva měsíce na to. Co nejrychleji získává živnostenské oprávnění a pronajímá si místo v salónu Maxim. Zde je za nájemné požadováno 50 % z výdělku. Zákazníky tvoří jak dámy, tak pánové. Oproti předchozímu pracovišti si finančně polepšila, ale bez

podpory rodičů by v samostatném životě neobstála. Ve srovnání profesionálního života s prací na učilišti nevnímá zásadní rozdíly. Škola ji dobře připravila na profesi kadeřnice. S praxí získává obratnější pohyby a rychlost. Jako zásadní vnímá odpovědnost, která je na ni převedena. Zatímco ve škole je zodpovědná za práci mistrová nebo mistr, nyní je odkázána sama na sebe. V kadeřnictví Maxim školení zajišťovali majitelé salónu, ale hradit si je musely kadeřnice samy. Tato školení se zaměřovala na barvy a způsoby barvení a nové střihy.

Díky uvolněným prostorům v rodinném domku rodičů si paní K. zařizuje vlastní provozovnu a ze salónu Maxim odchází po třech letech. Její klientela je tvořena hlavně dámami. Nabízí i dojezd za zákaznicemi do domu, hlavně pokud mají malé děti, nebo jsou nemohoucí. Velká část práce se odehrává ve večerních hodinách, kdy se zákaznice navrací z práce. V poslední době přibývá i pánská klientela. Pánové se objednávají i dlouho napřed a služby si dokážou lépe vychutnat než v minulosti. Stěžejní část práce je ve střihání a barvení či melírování, trvalé zvlnění vlasů a česání společenských účesů je jen výjimkou. Nové kadeřnické postupy a trendy sleduje na internetu, v odborných časopisech i na školeních. Již třináctým rokem pracuje ve vlastním kadeřnictví, které jí dokáže spolehlivě zabezpečit.

Zhodnocení profese a vývoje

Kadeřnické povolání je tvůrčí a velice hezké. Současná doba žene lidi, kteří ve spěchu zapomínají na lidskost. Rozvoj profese sleduje v konečné úpravě, která z natáček přešla na foukání. Přibývá odstínů barev. Současné módní výstřelky, jako naplétání rasta copánků nebo prodlužování vlasů vidí jako neefektivní a nemá zatím širší poptávku, z toho důvodu ani nechystá tyto dovednosti zařadit do své nabídky. Do budoucna by chtěla nastoupit na mateřskou dovolenou, při které předpokládá, že bude upravovat vlasy nejvěrnějším zákaznicím nadále.

Profesní shrnutí:

3 měsíce – kadeřnictví Milovice (pánské, dámské)

3 roky – salón Maxim (pánské, dámské)

13 let – vlastní provozovna

4.3.6 Číslo 6 - Kateřina K.

Narozena 1995.

Výběr povolání

Od dětských let toužila stát se kadeřnicí. Pro nástup do kadeřnického učiliště jí stačil dobrý známkový průměr a motivační dopis.

Průběh studia

Velice mile byla překvapena školou i příjemným kolektivem. Týden teoretického učení se střídá s týdnem odborného výcviku. Prověřovací zkoušky byly pouze v prvním ročníku na konci roku, ve druhém ročníku v pololetí i na konci roku a ve třetím ročníku jen závěrečné zkoušky. Ty zvládla na první pokus a vydala se do světa práce.

Nástup do zaměstnání

Ještě v červenci po ukončení posledního ročníku hledá práci a nachází ji v obchodním centru u společnosti Klier. Pro přijetí do zaměstnání si musí přivést modelku, na které své umění předvádí. Srovnáním dovedností získaných ve škole s profesionální prací v kadeřnictví pocítuje nedostatky a velkou potřebu si vzdělání doplnit. Škola připravila pouze základy a ostatní musí pracně a rychle získávat. Současný příjem je velmi nízký a bez podpory rodičů by se neuzivila. Pracovní doba je dvanáctihodinová, což je velmi náročné na páteř a nohy. Výhodu vidí ve velkém množství školení, které zaměstnavatel zabezpečuje, mnoho profesionálních periodik a konzultace se zkušenějšími kolegy. Po vypracování a získání suverenity by chtěla odejít za lepší práci, možná i do zahraničí.

Zhodnocení profese a vývoje

V profesi získala z dvaceti pěti absolventů jako jediná zaměstnání. Ostatní i přes snahu nemohou najít uplatnění v oboru. Profesi vnímá jako velice kreativní a stále se vyvíjející. Rozšířila by do základní výuky péči o afroamerické a asijské vlasy.

Profesní shrnutí:

7 měsíců – salón Klier (pánské, dámské)

5 Zhodnocení výsledků

Vyhodnocení rozhovorů dle osnovy

Z rozhovorů vyplynulo, že výběr povolání byl u většiny respondentů cílený již od dob primárního vzdělání. Profese zajímala respondenty ještě před volbou povolání. Dva dotazovaní uvádí, že výběr profese vyplynul z možností, které jim byly dostupné a obor jim připadal atraktivní. Celkové výsledky jsou uvedeny v příloze č. 2.

Respondenti č. 1 a č. 2 (dříve narození) se shodují, že je studium dokázalo připravit na profesionální život. U respondentů č. 3, 4, 5 a 6 (mladších) tomu tak již není. Profese se rychle vyvíjí a vzdělání v této oblasti jen pomalu reaguje na trh a jeho vývoj.

Z výzkumu vyplynulo, že kariéra kadeřníka je náročná. Na počátku je nutné podstoupit řadu kurzů a školení, aby se kadeřník mohl stát plnohodnotným profesionálem. Najít uplatnění je z důvodu přesycení trhu náročný úkol.

Všichni respondenti se shodují na načerpání zkušeností a jejich cílem je osamostatnění ve vlastních provozovnách.

Žádný z respondentů neuvedl výrazný vzor nebo vůdčí osobu, která by jej profesním životem provázela, nebo výrazně ovlivnila.

Z rozhovorů vyplynulo, že kadeřnická profese je náročná na udržení kontaktu s novinkami. Každoročně prochází móda i úprava vlasů řadou obměn a novinek. Zásadní jsou změny ve střizích a chemických úkonech. Výrobci neustále chrlí nové produkty a pro odborníka je nutné neustále sledovat vývoj, vyhodnotit, zda se výrobek v praxi uplatní.

Z vyhodnocení rozhovorů dále vyplynulo, že tento obor je pro začátečníka i pro zkušeného odborníka náročný i z finančního hlediska. Pouze zkušení odborníci jsou dostatečně finančně zabezpečeni, ale i tak jsou jejich vyhlídky nejisté.

Rozhovory dále objasnily nutnost neustálého kontaktu s trendy a módou. Z výzkumu je jasné, že základním kamenem pro neustálé vzdělávání profesionálů jsou školení odborníky, sledování odborných periodik a ve velké míře se na profesním rozvoji podílí i internet.

6 Závěr

Profesní rozvoj

Ze zpracování praktické části vyplývá proměna profese a je zde vystižen vývoj profesních drah jednotlivých kadeřníků.

Činnosti jako ondulace železem nebo termická preparace úplně vymizely a byly nahrazeny jednoduššími a šetrnějšími metodami. Velkou obměnou prošlo melírování i barvení. V třicátých letech musel být kadeřník také zručný chemik. Roztoky si z koncentrovaných látek připravoval sám. Mnohdy tak pracoval s velice nebezpečnými kyselinami, musel dobře ovládat poměry jednotlivých látek a jejich ředění. Současnost přeje jednoduchosti. Kadeřník má k dispozici velikou škálu roztoků, které mísí v poměru jedna ku jedné nebo dvě ku jedné. Vše je výrobcem přesně vyhrazeno a velice usnadněno. Přibývá stříhů, nosí se jak krátké extravagantní stříhy, tak zůstávají ty dlouhé. Po různě nepravidelných dobách se módy jednotlivých období v pozměněné formě vrací a kadeřník tak musí ovládat širší spektrum stříhů i úprav. Sledování neustále se měnících produktů, stříhů a metod je náročné.

Každoročně opouští kadeřnické školy mnoho odborníků, kteří nenacházejí uplatnění. Ceny mají klesající charakter, který této profesi škodí. Profesionální výrobky jsou nedlouho po uvedení na trh, i když v pozměněné podobě, k dispozici i laické veřejnosti. Často se tak setkáváme s otřesnými výtvary, které si páchají zákazníci sami. Zatímco účes odedávna vyjadřoval ženskost a vlasy se pěstily, dnes je úprava vlasů podřízena příslušnosti různých zájmových i jiných skupin.

Na základě znalosti tematických okruhů kadeřnického oboru a vyjádření odborníků z praxe by školní výuka zasloužila obměnu. Některé školy se snaží zabezpečit pro své studenty školení a tak kromě výučního listu opouští student školu ještě s certifikáty. To není nejvhodnější způsob. Výuka v kadeřnických učilištích by měla být komplexní a zastřešovat všechny běžné kadeřnické dovednosti. Do tematických celků by měly být začleněny již osvědčené techniky práce, jako například prodlužování vlasů, hairtattoo a základní sady stříhů, které dávají dobrý podklad pro kadeřnický život, rozšířit o další moderní stříhy. Ve většině škol se provádějí praktické zkoušky každé pololetí, ale stále dokola se opakují úkony, které se vykonávají. Pro studenty by bylo přínosnější

v každém ročníku skládat zkoušky z různých střihů a úprav účesů a tím rozšířit jejich dovednosti. S velikým tempem, které tuto profesi provází, není snadné udržet krok, ale škola by se o to měla alespoň snažit.

.

7 Seznam použitých zdrojů

Odborné monografie

Čáp, J. *Psychologie pro učitele*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, n. p., 1983
publikace č. 46-00-13/02

Dvořák, D., Masr, J. *Odborná nauka kadeřnická*, Praha: Ústav pro učební pomůcky, č.
342,7832. 1934.

Grigar, J., Fišer, A., a kol. *Odborná nauka kadeřnická*, Praha: Státní nakladatelství
Praha č. 117 621/37-III/1.1938

Grigar, J. *Odborná nauka holičská*, Praha: Státní nakladatelství Praha č. 38.619/34-
III/4,1934

Hulsken, M. a kol. *Příručka pro kadeřnice*. Jihlava: Europa, 2005. ISBN: 80-86706-12-
5

Michlička, J., Matuschka, G., Miklíková, V. *Technologie I , pro I.ročník SOU učební
obor kadeřník*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, n. p., 1973.

Michlička, J., Matuschka, G., Miklíková, V. *Technologie pro kadeřníky I*. Praha: Státní
pedagogické nakladatelství, n. p., 1984

Michlička, J., Matuschka, G., Miklíková, V., Kejda, O. *Technologie pro kadeřníky 2,3*.
Praha: Státní pedagogické nakladatelství, n. p., 1975.

Obst, O., Kalhous, Z. a kol. *Školní didaktika*, Praha: Portál, 2009, ISBN: 978-80-7367-
571-4

Peterka, E. *Materiály pro obor kadeřník*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, n. p.,
1975.

Peterka, E., Kocourek, F., Podzimek, M. *Materiály pro učební obor kadeřník*. Praha:
Informatorium, 2004. ISBN:80-7333-020-2

Polívka, L., Komendová, H., Pech, V., Valášek, J. *Technologie I pro učební obor
Kadeřník*. Praha: Informatorium, 1995. ISBN 80-85427-66-4

Polívka, L., Komendová, H., Pech, V., Valášek, J. *Technologie 1. Pro učební obor kadeřník*. Praha: Informatorium, 2010. ISBN 978-80-7333-079-8

Polívka, L., Komendová, H., Pech, V., Valášek, J. *Technologie 2. Pro učební obor kadeřník*. Praha: Informatorium, 2010. ISBN 978-80-7333-082-8

Polívka, L., Komendová, H., Pech, V., Valášek, J. *Technologie 3. Pro učební obor kadeřník*. Praha: Informatorium, 2003. ISBN 80-7333-011-3

Scheuba, J., Šmáhel, J., Kubálek, K. *Mistrovské zkoušky v živnosti holičsko- kadeřnicko- vlásenkářské*, Praha: Kadeřnické listy v Praze 1938,

Švaříček, R., Šed'ová, K., a kol. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*, Praha: Portál: 2014. ISBN:978-80-262-0644-6

ŠVP – SOU služeb, Novovysočanská, pro obor Kadeřník

Titl, J., Švec, J. *Soubor holičství, kadeřnictví a vlásenkářství*, Praha: Emanuel Stivín, 1904.

Titz, J., Švec, J., *Soubor holičství, kadeřnictví a vlásenkářství– kabinetní posluha*. Praha: Nakladatelství Emanuela Stivína, 1904,

Vendel, Š. *Kariérní poradenství*. Praha: GradaPublishing, a. s., 2008. ISBN 978-80-247-1731-9

7.1 Zdroje použitých obrázků

www.google.cz

8 Přílohy

Příloha č. 1

Příklad rozboru rozhovoru pomocí otevřeného kódování:

Přepis rozhovoru

Číslo 3) Šárka Fillipová, ročník narození 1974

E: Otázka: proč jsi zvolila tento obor?

Výběr povolání

Š: Já jsem původně chtěla být zlatnice, dělala jsem talentové zkoušky na tento obor. Ty jsem neudělala. Protože jsem narozena v nejsilnějším ročníku. Poté co jsem neudělala talentové zkoušky

na zlatnici, už nebyl výběr dalších škol. Proto jsem vystudovala obor elektromechanik pro stroje a

výběr povolání

zařízení v ČKD. Po třech letech jsem opět nastoupila do školy, ale to už jsem chtěla být kadeřnice.

E: Radil Ti někdo s výběrem?

Výběr povol.

Š: Ne, bylo to pouze mé rozhodnutí a také možnosti, které jsem měla.

E: Byla možnost nějakého poradenství, třeba ve škole?

Výběr povol.

Š: Trochu se nám snažila poradit třídní učitelka, ale možnosti jako dnes nebyly.

E: To jsi v ČKD přišla na to, že chceš být kadeřnice?

vliv

Š: Ne. Je pravda, že už jsem ve čtrnácti letech stříhala celou rodinu. A proto, že ta zlatnice (má máma

Výběr povolání

je zlatnice) tak to tenkrát nevyšlo. Stále mě táhlo něco tvůrčího. Tak ta kadeřnice, hrabat se ve vlasech to se mi líbilo. To se povedlo, dostala jsem se na učiliště.

E: Bylo těžké se tam dostat?

Š: V té době před třemi lety tak opravdu ano. V ročníku 1974 bylo tolik dětí, že nebyla šance se na kadeřnici dostat bez protekce. Po těch třech letech už nápor opadl a já se dostala.

E: Dělal se nějaké přijímací zkoušky?

Š: Ano, kreslila jsem výkres se stínováním.

E: Tento obor jsi vystudovala kde?

Š: Na SOU v Hloubětíně (dnešní SOU služeb Novovysočanská)

E: To je vlastně škola, kde nyní učím. Z Hloubětína se přestěhovala na Novovysočanskou.

studium

E: Ty jsi do prvního ročníku vstoupila o tři roky starší než většina spolužaček. Měla jsi ve třídě nějakého spolužáka?

Š: Ne

E: Takže samé holky. Byl to pro tebe šok chodit do třídy s mladšími spolužačkami?

studium

Š: Ne, vůbec. Tak nějak jsme zapadly.

E: Jak na Tebe působil první ročník?

studium

Š: Právě ten první rok mě všechno bavilo. Já jsem si všechno připravila, nakoupila. Tam jsme musely

vliv

mít nůžky, všechno vybavení. Já jsem pak začala chodit s mým posléze manželem. To je také vyučený

vliv

kadeřník. Jeho maminka pracovala jako pedikérka u Hygie. On začal pracovat pro Welu a já jsem od něj měla přísun věcí, a tak mě to bavilo.

E: jak tě bavily teoretické předměty?

Studium

Studium

Š: Ta teorie je vždy taková nudnější až na technologii. Na praxi jsem se fakt těšila, to mě bavilo.

E: zdůrazňuješ, že tě ten první ročník opravdu bavil a co ty další dva ročníky?

studium

Š: Začala jsem to trošku flákat, takže jsem trošku chodila za školu, ale nemůžu říci, že nějak extrémně.

Studium

Nadšení opadlo. Nebylo to už to nadšení. Trochu jsme bojovali s jednou paní učitelkou. Na její jméno už si ani nevzpomenu, ale to jsme bojovali všichni.

E: to byla mistrová, nebo na odborný předmět?

Studium

Š: To byla učitelka na odborný předmět. Nějak nám nesedla.

E: většinou to třídu stmelí, že má společného nepřítele.

Studium

Š: Ano, to nás spojovalo.

E: Výuka probíhala týden škola a týden praxe? Každé pololetí zkouška?

Studium

Š: Přesně tak, ano. **Výuka probíhala týden škola a týden praxe. Každé pololetí zkouška**

E: podobně probíhaly i závěrečky. Jak jsi se těšila, měla jsi nervy, nebo jsi byla v pohodě?

Obavy

Š: **já neumím vyčesat drdol**, s tím bojuji i dnes.

E: Takže plesová sezóna a svatby to není tvé hobby?

Š: Ne, ne, to není moje parketa.

E: A ústní a písemné zkoušky byly v pohodě?

Studium

Š: Super, **ústní a písemné zkoušky byly v pohodě.**

E: Co následovalo po vyučení?

Přechod do praxe

Š: Já jsem **šla na mateřskou.**

E: To jsi dělala závěrečky jako těhotná?

Pracovní zkušenost

Š: Ne. Já jsem pracovala naproti Bílé labuti v **salónu Iva, byla jsem tam asi 3 měsíce.**

Přechod do praxe

Tam jsem vlastně **poznala kadeřničinu, protože, na té škole se toho tolik nedá.**

E: Tam jsi nastoupila hned po vyučení?

Š: Ano, hned po škole. Já už jsem tam chodila na praxi už při škole. Já jsem ještě

Pracovní zkušenost

chodila ke Kožíškovi,

Prac.zkušenost

Do malého salóнку (ten už tam dávno není) a já jsem tam chodila při škole pomáhat. Pak jsem nastoupila rovnou do Ivy. Tam jsem byla čtyři měsíce, nebo pět.

E: jaké bylo srovnání pracovní reality se školou?

Přechod do praxe

Rozšíření vědomostí

Š: To byl šok, ale měla jsem tam mistrovou nebo spíš vedoucí, které byla fajn a vstřícná a dost věci

vliv

jsem se od ní naučila. Bylo to drsné. Nemáš žádné své zákazníky, takže čekáš na to, co ulice přinese.

Tam tenkrát byla recepční a ta občas nějakého zákazníka předala. Kolikrát jsem z toho neměla dobrý pocit.

E: To bylo pánské i dámské?

Š: Ano, obojí.

E: Pokud se zaměříme pouze na pánské, byly nějaké zásadné rozdíly od toho, co ti dala škola?

obavy

Š: Já jsem vždy tíhla k dámskému, tak jsem se pánům tak nějak vyhnula. Pánské stříhání mě nikdy úplně nebavilo.

Rozbor

Výběr povolání	Původně chtěla být zlatnice, už chtěla být kadeřnice, poradila třídní učitelka, pouze mé rozhodnutí, stále mě táhlo něco tvůrčího, nebyl výběr dalších škol
Vliv	Ve čtrnácti stříhala celou rodinu, Nemáš žádné své zákazníky, On začal pracovat pro Wellu pak začala chodit se svým posléze manželem
Studium	Do prvního ročníku vstoupila o tři roky starší než většina spolužaček Tak nějak jsme zapadly první rok mě všechno bavilo teorie je vždy taková nudnější Na praxi jsem se fakt těšila, to mě bavilo Začala jsem to trošku flákat Nadšení opadlo učitelka na odborný předmět. Nějak nám nesesdla. to nás spojovalo, . Výuka probíhala týden škola a týden praxe. Každé pololetí zkouška ústní a písemné zkoušky byly v pohodě
Obavy	já neumím vyčesat drdol

	<p>mě nikdy úplně nebavilo pánské.</p>
Přechod do praxe	<p>šla na mateřskou poznala kadeřničinu, protože na té škole se toho tolik nedá To byl šok</p>
Pracovní zkušenost	<p>V salónu Iva, byla jsem tam asi 3 měsíce chodila ke Kožíškovi chodila při škole pomáhat</p>
Rozšíření vědomostí	<p>vedoucí, které byla fajn a vstřícná a dost jsem se od ní naučila, školení, různé kurzy</p>

Příloha č. 2: Kompletní výsledky dotazníkového šetření

Téma č.1	Respondent č. 1	Respondent č. 2	Respondent č. 3	Respondent č. 4	Respondent č. 5	Respondent č. 6
<u>Výběr oboru</u>	Vztah od mládí, elektrikář, malý vzrůst nabídka kadeřníka	Gymnázium, mimo obor, kadeřnický kurz, dálkové studium oboru kadeřník	Zlatník, elektromechanik, kadeřnice	Jednoznačná volba	Z dětství	Aranžérka a kadeřnice, tvůrčí činnost

Téma č.2	Respondent č. 1	Respondent č. 2	Respondent č. 3	Respondent č. 4	Respondent č. 5	Respondent č. 6
<u>Studium</u>	Obava z neznámého kolektivu, hladký průběh	Kurz snadný, dálkové studium na střední odborné škole při zaměstnání náročné	Počátek silnější druhá a třetí část slabší	Počátek slabší, druhý a třetí rok zlepšení	Bez obtíží, zalíbení	Snadné, bez komplikací

Téma č.3	Respondent č. 1	Respondent č. 2	Respondent č. 3	Respondent č. 4	Respondent č. 5	Respondent č. 6
<u>Připravenost na profesní život</u>	Komplexní připravenost na profesní dráhu	Základní	Nedostatečná, hlavně střihy	Nedostatečné připravení, nutnost	Dobrá připravenost na všechny	Slabá, nutné další

				doškolování	kadeřnické úkony	vzdělávání
--	--	--	--	-------------	------------------	------------

Téma č.4	Respondent t č. 1	Respondent t č. 2	Respondent t č. 3	Respondent č. 4	Respondent t č. 5	Respondent t č. 6
<u>Výkon povolání</u>	Okamžité začlenění, soutěže, vedoucí, mistr odborného výcviku	Náročný, fyzicky, časově	Okamžitý, inklinace z počátku převážně dámské, špatný vztah k večerním účesům	Opakované potíže s nalezením odpovídajících o zaměstnání,	Okamžitý, bez problémů	Krátký, získávání klientely, zkušeností

Téma č.5	Respondent č. 1	Respondent č. 2	Respondent č. 3	Respondent č. 4	Respondent č. 5	Respondent č. 6
<u>Posun oboru</u>	Jednodušší chemické úkony, úpadek břitvy a ondulace železem, ústup vodové ondulace	Neustálý vývoj módy, trendů a novinek	Moderní střihy, posun oxidačních barviv, výběr zákazníků	Změna prožitku klientely, málo času a financí	Změny zejména u pánské klientely, velká péče o vzhled	Bez hlubších zkušeností

Téma č.6	Respondent č. 1	Respondent č. 2	Respondent č. 3	Respondent č. 4	Respondent č. 5	Respondent č. 6
Zabezpečení	Slabé	Nedostačující	Spokojenost v počáteční a další fázi, poslední období nedostačující	Na hranici možností, spíše klesající charakter	Po vyučení slabé, posun, současnost na dobré úrovni	Na nízké úrovni

Téma č.7	Respondent č. 1	Respondent č. 2	Respondent č. 3	Respondent č. 4	Respondent č. 5	Respondent č. 6
Profesní rozvoj	Soutěže, odborná periodika	Školení, časopisy, internet	Školení, časopisy,	Školení, rozšíření o kosmetiku, internet, periodika	Internet, školení	Školení, zkušení kolegové, časopisy, internet

Téma č.8	Respondent č. 1	Respondent č. 2	Respondent č. 3	Respondent č. 4	Respondent č. 5	Respondent č. 6
Shrnutí	Celkový posun profese, zjednodušení úkonů, rozšíření stříhů a úprav	Tvůrčí práce, malé uznání veřejnosti	Slabý zájem klientely, úbytek práce, nízké ceny	Zákaznice i zákazníci mění svůj postoj k úpravě vlasů	Práce pro radost	Záliba v profesi

Téma č.9	Respondent č. 1	Respondent č. 2	Respondent č. 3	Respondent č. 4	Respondent č. 5	Respondent č. 6
<u>Profesní cíle</u>	V důchodu aktivní zájem o profesi	Vlastní salón v zahraničí	Snaha rozšířit pracovní dobu a udržení na trhu	Držení kroku s trendy a rozvoj osobní, bez výrazných změn	Ustálení a udržení současné situace	Rozšíření jazykového vybavení, špičkové kadeřnictví, přemístění do zahraničí